

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

គោលនយោបាយ
អភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-
បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន
ឆ្នាំ២០២០

«ឆ្ពោះទៅសន្តិភាព និងកម្មវត្តភាពនៃបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន»
"Toward ICT connectedness and readiness"

រាជធានីភ្នំពេញ, ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦

មាតិកា

	<i>ទំព័រ</i>
១.)- សេចក្តីផ្តើម	១
១.១)-ភាពចាំបាច់នៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និង ព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.)	១
១.២)-ការរៀបចំវិស័យទូរគមនាគមន៍និងបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (ប.គ.ព.)	៣
២.)- ស្ថានភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និង ព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.) នៅកម្ពុជា	៥
២.១)-កត្តាមូលដ្ឋានគ្រឹះទ្រទ្រង់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និង ព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.)	៥
២.២)-កម្មត្រួតពិនិត្យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (ប.គ.ព.)	៩
២.៣)-កត្តានៃការប្រើប្រាស់សូហ្វវែរកម្មវិធី	១៣
៣.)- បច្ចុប្បន្នភាព	១៥
៤.)- គោលបំណងនិងគោលដៅ	១៥
៥.)- ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ	១៧
៦.)- វិធានការគោលនយោបាយនិងផែនការសកម្មភាព	១៧
៦.១)-ការពង្រឹងមូលដ្ឋាននៃការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និង ព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.)	១៧
៦.២)-ការពង្រឹងសន្តិសុខនិងការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.)	២០
៦.៣)-ការជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន (ប.គ.ព.)	២១
៧.)- យន្តការដឹកនាំ សម្របសម្រួល និងអនុវត្តគោលនយោបាយ	២៣
៧.១)-ស្ថាប័នដឹកនាំ សម្របសម្រួល និងការពង្រឹងអង្គការជំនាញ	២៣
៧.២)-យន្តការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយវិស័យឯកជន-ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ	២៣
៧.៣)-កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	២៣
៧.៤)-ការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ	២៣
៧.៥)-ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ	២៤
៨.)- ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ	២៤
៨.១)-ហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្របសម្រួលស្ថាប័ន	២៤
៨.២)-ហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹងការវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យា	២៤

៩.)- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន..... ២៥

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ វាក្យស័ព្ទ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ តារាងគម្រោងអាទិភាព

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ តារាងស្ថិតិនានា

១.)- សេចក្តីផ្តើម

**១.១)- ភាពចាំបាច់នៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យា
គមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.)**

ទស្សនវិស័យវែងឆ្ងាយរបស់កម្ពុជាឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០, *«គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម»* និង *«យុទ្ធសាស្ត្របច្ចុប្បន្នភាពដំណាក់កាលទី៣»* បានចង្អុលបង្ហាញពីការប្រែប្រួលចរនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដែលកំពុងឈានទៅសម្រេចឋានៈប្រទេសកម្រិតចំណូលមធ្យម និងបានចាត់ទុកវិស័យទូរគមនាគមន៍និងបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានជាសសរស្តម្ភមួយក្នុងចំណោមសសរស្តម្ភដ៏មានសារៈសំខាន់ទាំងឡាយ ដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ ក្នុងគោលដៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំនិងដាក់ចេញនូវ *«គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.)»* ដើម្បីជាមគ្គុទេសក៍ជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** នៅកម្ពុជា ដែលនឹងរួមចំណែកដល់ការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាយប៉ង។

ការប្រែប្រួលយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃនិម្មាបនកម្មពិភពលោកនិងតំបន់ រួមទាំងទំនាក់ទំនងភូមិសាស្ត្រនយោបាយបានគូសបញ្ជាក់ច្បាស់អំពីកាលានុវត្តភាព សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ដែលធ្វើជាមូលដ្ឋានសំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា។ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការកម្រិតពិភពលោក នាសន្និសីទពេញអង្គ (Plenipotentiary Conference) ដែលមានការចូលរួមពីបណ្តាប្រទេសជាសមាជិករបស់សហភាពទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ (International Telecommunication Union, ITU) និងបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងប៊ូសានសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ នៅឆ្នាំ២០១៤ កិច្ចប្រជុំបានអនុម័តនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់សហភាពទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ ឆ្នាំ២០១៦-២០១៩ និងរបៀបវារៈនៃការតភ្ជាប់នៅឆ្នាំ២០២០ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ដែលក្នុងនោះបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកសន្យាជំរុញកំណើននៃការទទួលបានការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន, ការបង្កើតនូវបរិយាកាសវិជ្ជមានលើការទទួលបានការប្រើប្រាស់នេះសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ច ដោយត្រូវគិតពិចារណាលើគ្រប់គូអង្គពាក់ព័ន្ធទាំងអស់, ការជំរុញការចូលរួមកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថលនិងជួយសម្រួលដល់ប្រជាជនដែលងាយរងគ្រោះ, ការជំរុញនវានុវត្តន៍ និងភាពជាដៃគូ។

ទន្ទឹមនេះ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការថ្នាក់តំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក នាអំឡុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយ តំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកទទួលបាននូវការអភិវឌ្ឍជាច្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ពាក់ព័ន្ធនឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ល្បឿនលឿននិងសេវា។ ក៏ប៉ុន្តែ គម្លាតឌីជីថលជាពិសេសការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតល្បឿនលឿននៅតែជាចំណោទបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ។ ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (**ប.គ.ព.**) ក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកនៅមានកម្រិតនៅឡើយ ជាពិសេសចំពោះបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍគ្មានព្រំប្រទល់ជាប់សមុទ្រ និងដួងកំពុងអភិវឌ្ឍដែលជាកោះតូចៗ។ ដើម្បីដោះស្រាយនូវចំណោទបញ្ហាខាងលើ សហគមន៍ទូរគមនាគមន៍អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកបានអនុម័តនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥-២០១៧ ដែលបានផ្ដោតទៅលើការកសាងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលឆ្លាតវៃ តាមរយៈការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព.** នៅតំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក ដើម្បីធានានូវការសម្រេចឱ្យបាននូវការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពនិងការលើកកម្ពស់គុណភាពជីវភាពរបស់ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់, តាមរយៈការរៀបចំបរិស្ថានគោលនយោបាយនិងបទប្បញ្ញត្តិ ដើម្បីបង្កើតសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលថ្មី, និងការរៀបចំកម្មវិធីនៃការកសាងសមត្ថភាព។

ដោយឡែកនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន វិស័យ **ប.គ.ព.** ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការគាំទ្រលើសមាហរណកម្ម តំបន់និងការតភ្ជាប់។ វិស័យ **ប.គ.ព.** ជាពិសេសមុនដំណិត បាននិងកំពុងក្លាយជាចំណែកសំខាន់មួយនៃការកសាង សហគមន៍និងសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ព្រមទាំងបានចូលរួមការអភិវឌ្ឍនិងកំណើននៃគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់ នៃសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ច។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន អាស៊ានកំពុងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពអន្តរកាលឆ្ពោះទៅការកសាងសហគមន៍ សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល។ ផែនការមេបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានអាស៊ាន២០១៥ ទទួលបាននូវការអនុវត្តប្រកបដោយ ជោគជ័យពីបណ្តារដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ដែលមានយុទ្ធសាស្ត្រគន្លឹះ ចំនួន៦ គឺ ការផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ច, ការផ្តល់អំណាចដល់ ប្រជាជន, ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, នវានុវត្តន៍, ការកសាងសមត្ថភាព និងការកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល។ ការរៀបចំ នូវផែនការមេបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានអាស៊ាន២០២០ ដែលត្រូវបានប្រកាសដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនៅ ឆ្នាំ២០១៥ ផ្ដោតជាចម្បងលើការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងទូលាយលើវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសផ្ដោតទៅលើការផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ច អាស៊ានទៅជាសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល។ សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ក្នុងន័យនៃផែនការមេនេះ សំដៅទៅលើសេដ្ឋកិច្ចដែលមានមូលដ្ឋាន ផ្អែកលើបណ្តុំនៃជំនាញជាក់លាក់ ដែលមានទេពកោសល្យ, កិច្ចសម្រួលសមាហរណកម្មទីផ្សារដែលមានភាពទាក់ទាញ សម្រាប់ការវិនិយោគ និងការកសាងបរិស្ថានឌីជីថលប្រកបដោយសុវត្ថិភាពនិងភាពជឿជាក់។ យុទ្ធសាស្ត្រគន្លឹះដែល ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងផែនការមេនេះមានចំនួន៨ គឺ **ទី១.** ការផ្លាស់ប្តូរនិងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច, **ទី២.** ការផ្តល់អំណាច និងសមាហរណកម្មប្រជាជនតាមរយៈ **ប.គ.ព., ទី៣.** នវានុវត្តន៍, **ទី៤.** ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ **ប.គ.ព., ទី៥.** ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, **ទី៦. ប.គ.ព.** នៅក្នុងទីផ្សារតែមួយរបស់អាស៊ាន, **ទី៧.** មតិកានិងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មី, និង **ទី៨.** ការធានានិងសន្តិសុខព័ត៌មាន។

ស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនានាដែលត្រូវបានដាក់ចេញនៅថ្នាក់តំបន់និងពិភពលោកខាងលើ ការអភិវឌ្ឍវិស័យ **ប.គ.ព.** សម្រាប់កម្ពុជា គឺជាឧបករណ៍នយោបាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌមួយ ដែលចូលរួមអភិវឌ្ឍគ្រប់ទិដ្ឋភាពនៃសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចនាពេលអនាគត។ វិស័យ **ប.គ.ព.** រួមចំណែកសំខាន់ដល់ការ ផ្លាស់ប្តូរក្របខ័ណ្ឌសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា តាមរយៈការបង្កើតបរិយាកាសវិនិយោគប្រកបដោយភាពទាក់ទាញ, ការបង្កើតការងារ, ការបង្កើនប្រាក់ចំណូល និងការលើកកម្ពស់ផលិតភាពតាមរយៈការទទួលបាននូវបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ រួមទាំងការបង្កើតការងារក្នុងវិស័យគាំទ្រឧស្សាហកម្មដទៃទៀត ជាអាទិ៍ ខ្សែចង្វាក់តម្លៃចាប់តាំងពីការផលិតនិងការផ្គត់ផ្គង់ វត្ថុធាតុដើម, សេវាដឹកជញ្ជូននិងទ្បជីស្លឹក, វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ ជាដើម។

ក្រៅពីនេះ គោលនយោបាយនេះ ត្រូវបានរៀបចំនិងធ្វើឡើង ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការដាក់ចេញនូវវិធានការជា អាទិភាពមួយក្នុងចំណោមវិធានការទាំងឡាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នាអាណត្តិទី៥ ដើម្បីបន្តចូលរួមអភិវឌ្ឍ **ប.គ.ព.** ឱ្យមានលក្ខណៈទំនើប ទាន់សម័យ មានគុណភាពខ្ពស់ស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ មានថ្លៃប្រកួតប្រជែង និង មានសេវាគ្រប់ដណ្តប់ទូទាំងប្រទេសដែលប្រជាជនទូទៅអាចប្រើប្រាស់បាន និងទទួលបានផលប្រយោជន៍គ្រប់ៗគ្នាពី សេវានេះ។

ជាការសន្និដ្ឋាន ការរៀបចំនិងការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យ **ប.គ.ព.** នេះឡើង គូស បញ្ជាក់ អំពីភាពចាំបាច់និងភាពបន្ទាន់ក្នុងការបង្កើតនូវ **«យុទ្ធសាស្ត្រផ្លាស់ប្តូរមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចថ្មី»** ដែលឆ្លើយតបទៅ នឹងការប្រែប្រួលសេចក្តីត្រូវការក្នុងស្រុកនិងសភាពការណ៍ថ្នាក់តំបន់និងពិភពលោក ដែលកំពុងវិវត្តន៍គួរឱ្យយោបល់ និងឆាប់រហ័ស។

១.២)-ការផ្សព្វផ្សាយវិស័យទូរគមនាគមន៍និងបច្ចេកវិទ្យាទូរគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (ប.គ.ព.)

ការសម្រេចបញ្ជូននូវវិស័យទាំងទូរគមនាគមន៍និងបច្ចេកវិទ្យាទូរគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន ដាក់ទៅក្នុង គោលនយោបាយតែមួយ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានមួយចំនួន ជាអាទិ៍ ៖

ទី១.និយមន័យបុគ្គលិកនៃបច្ចេកវិទ្យាទូរគមនាគមន៍និង ប.គ.ព. ផ្អែកតាមច្បាប់ស្តីពីទូរគមនាគមន៍ បច្ចេកវិទ្យា ទូរគមនាគមន៍នេះ សំដៅទៅលើវិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យាក្នុងការបញ្ជូន និងទទួលស៊ីញ៉ាល់ ទិន្នន័យ សំឡេង រូបភាព ឬប្រភពព័ត៌មានដទៃទៀត តាមរយៈការប្រើប្រាស់ថាមពលក្រោមទម្រង់អេឡិចត្រូម៉ាញ៉េទិក អគ្គិសនី វិទ្យុ ពន្លឺឬទម្រង់ ដទៃទៀត។ ចំណែក **ប.គ.ព.** ក្នុងន័យនៃគោលនយោបាយនេះ សំដៅលើបច្ចេកវិទ្យាទាំងឡាយណាដែលគ្រប់គ្រង និងដាក់ឱ្យដំណើរការព័ត៌មាន។ បច្ចេកវិទ្យាទាំងនោះរួមមានវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ទូរស័ព្ទ ឧបករណ៍បណ្តាញ ប្រព័ន្ធជ្រាបរណាប សូហ្វវែរឬសូហ្វវែរកម្មវិធីជាច្រើនទៀត។ ក្នុងនិម្មបនកម្មនៃបណ្តាញទំនើប បច្ចេកវិទ្យា **ប.គ.ព.** គឺជាបច្ចេកវិទ្យា ដែលមានលក្ខណៈទូលាយ ដែលបញ្ជាក់នូវតួនាទីនៃគមនាគមន៍រួម (Unified Communications) និងប្រព័ន្ធ ទូរគមនាគមន៍ (Integration of telecommunications) កុំព្យូទ័រ សូហ្វវែរ ការផ្ទុក និងប្រព័ន្ធរូបភាពនិងវីដេអូ។ តាមន័យ សាមញ្ញ **ប.គ.ព.** សំដៅទៅលើការផ្សំគ្នារូបភាព-វីដេអូ និងបណ្តាញទូរស័ព្ទ ជាមួយនឹងបណ្តាញកុំព្យូទ័រ តាមរយៈ ខ្សែកាប៊ីមួយឬប្រព័ន្ធតភ្ជាប់។ ដូច្នេះ ការវិវត្តនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាទាំងពីរនេះ បង្ហាញនូវទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធ និងមិនអាចកាត់ផ្តាច់គ្នាបានតាមលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ ជាពិសេសនិន្នាការនិងការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាដែលមានលក្ខណៈ ជឿនលឿន នាំឱ្យបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួនទទួលបានស្ថានភាពនៃ **ប.គ.ព.** និងស្ទើរតែឈប់ប្រើ បច្ចេកវិទ្យាទូរគមនាគមន៍នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយរបស់ខ្លួន។

ទី២.សមាជិកភាពរបស់កម្ពុជាទៅក្នុងសហគមន៍ទូរគមនាគមន៍អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកនិងសហភាពទូរគមនាគមន៍ អន្តរជាតិ៖ ថ្វីត្បិតតែអង្គការទាំងពីរនេះប្រើប្រាស់នូវបច្ចេកវិទ្យាទូរគមនាគមន៍នៅក្នុងឈ្មោះរបស់ខ្លួនក៏ដោយ នៅក្នុង គ្រប់ឯកសារគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលត្រូវបានដាក់ចេញដោយអង្គការទាំងពីរនេះ តែងតែប្រើបច្ចេកវិទ្យា ទូរគមនាគមន៍និង **ប.គ.ព.** នៅជាមួយគ្នាជានិច្ច។ កម្ពុជា ក្នុងនាមជាសមាជិក បានភ្ជាប់ការសន្យាមួយចំនួន ក្នុងការ ឈានទៅរកការសម្រេចឱ្យបាននូវការដាក់ចេញគោលដៅមួយចំនួន ជាអាទិ៍ ក្របខ័ណ្ឌនៃការតភ្ជាប់ឆ្នាំ២០២០ និងការ ប្រើប្រាស់ទូរគមនាគមន៍និង **ប.គ.ព.** ដើម្បីចូលរួមការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

ទី៣. សមាហរណកម្មរបស់កម្ពុជាទៅក្នុងសហគមន៍អាស៊ាន៖ ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់ជា កាលបរិច្ឆេទនៃការសម្រេចបាននូវសមាហរណកម្មសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន។ វិស័យទូរគមនាគមន៍និង **ប.គ.ព.** ជាវិស័យមួយស្ថិតនៅក្រោមសហគមន៍នេះ។ កាលពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៥ រដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍និងព័ត៌មានវិទ្យា អាស៊ានបានប្រជុំគ្នាដើម្បីធ្វើការប្រកាសនិងដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌនៃគោលនយោបាយថ្មី គឺផែនការមេបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ២០២០ ដើម្បីចូលរួមជំរុញការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព.** ក្នុងន័យឈានទៅរកការសម្រេចឱ្យបាននូវ កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ការបែងចែកកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយសមធម៌និងការកាត់បន្ថយគម្លាតរវាងរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ចាស់និងថ្មី។

ទី៤. និន្នាការនិងការវិវត្តនៃការរៀបចំស្ថាប័នទទួលបន្ទុកលើវិស័យទាំងពីរនេះ៖ នៅក្នុងបណ្តាប្រទេសនៅក្នុង តំបន់អាស៊ាន សហគមន៍ទូរគមនាគមន៍អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក និងសហភាពទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ ការប្រើប្រាស់វិស័យ

ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកដោយរក្សាទុកតែទូរគមនាគមន៍ត្រូវបានកាត់បន្ថយយ៉ាងច្រើន។ នៅក្នុងអាស៊ាន មានតែប្រទេស កម្ពុជានិងប្រទេសឡាវប៉ុណ្ណោះ ដែលមានក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍។ នៅអាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកនិងនៅលើ ពិភពលោក ឈ្មោះនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់តែដោយប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងន័យនេះ ការអភិវឌ្ឍវិស័យ ទូរគមនាគមន៍និង ២.៣.៧. ចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការនាំឱ្យប្រទេសមួយឈានទៅរកចំណាត់ថ្នាក់ថ្មីនៅក្នុង តំបន់និងនៅលើពិភពលោក។

ជាការសន្និដ្ឋាន ការបញ្ចូលគ្នានូវវិស័យទាំងពីរនេះ គឺជាការសម្របខ្លួនរបស់កម្ពុជានាពេលអនាគត ទៅនឹងការ ធានានូវការសម្រេចឱ្យបាននូវការសន្យារបស់កម្ពុជាទៅក្នុងសុខដុមនីយកម្មថ្នាក់តំបន់ដែលមានអាស៊ាននិងសហគមន៍ ទូរគមនាគមន៍អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក និងថ្នាក់ពិភពលោកដែលមានសហភាពទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ។ ជាលទ្ធផល ការប្រកាសឱ្យប្រើដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានូវគោលនយោបាយនេះ នឹងនាំឱ្យមានការរៀបចំនូវរចនាសម្ព័ន្ធដឹកនាំ សម្របសម្រួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ស័ក្តិសិទ្ធភាព និងគណនេយ្យភាព ដើម្បីអនុវត្តវិធានការយុទ្ធសាស្ត្រនានា ដែលមានចរិតលក្ខណៈអន្តរវិស័យ។

២)-ស្ថានភាពនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន

(ឧ-ប.គ.ព.) នៅកម្ពុជា

ស្របតាមគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៤ និងនីតិកាលទី៥ ក៏ដូចជាក្នុងគោលដៅ គ្រៀមរៀបចំមូលដ្ឋានសម្រាប់ការឈានឡើងរបស់កម្ពុជាទៅកាន់ដំណាក់កាលថ្មីនៃការអភិវឌ្ឍ ពិសេសការធានាការ ប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជានៅក្នុង «សេដ្ឋកិច្ចព្រងឹត» នាពេលអនាគត រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍ **ប.គ.ព.** ឱ្យមានលក្ខណៈទំនើប, ទាន់សម័យ មានគុណភាពខ្ពស់ស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ, មានថ្លៃប្រកួតប្រជែង និងមានសេវា គ្របដណ្តប់នៅទូទាំងប្រទេស ដែលប្រជាជនទូទៅអាចប្រើប្រាស់បាន និងទទួលបានផលប្រយោជន៍គ្រប់ៗគ្នាពីសេវា នេះតាមរយៈការពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត, ការកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ន, ការធ្វើទំនើបកម្មមូលដ្ឋានសម្ភារៈបច្ចេកទេស, ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព.** និងរដ្ឋបាលអេឡិកត្រូនិក ព្រមទាំងការជំរុញសាងសង់និងបង្កើន ប្រសិទ្ធភាពនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដ្នឹងខ្ពង់សម្រាប់វិស័យ **ប.គ.ព.**។

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានសម្រេចនូវសមិទ្ធផលសំខាន់ៗជាច្រើន និងបន្ត ជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ដែលយើងអាចប្រមូលផ្តុំបានកត្តាចម្បងៗចំនួនបី គឺ ២.១)-កត្តាមូលដ្ឋានគ្រឹះទ្រទ្រង់ វិស័យនេះនៅមានកម្រិត, ២.២)-កត្តាកម្មភាព **ប.គ.ព.**, និង២.៣)-កត្តានៃការប្រើប្រាស់ស្វ័យប្រវត្តិ។

២.១)-កត្តាមូលដ្ឋានគ្រឹះទ្រទ្រង់ការអភិវឌ្ឍវិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.)

ក)-ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តនិងស្ថាប័នសម្របសម្រួលបច្ចេកទេស

ការអភិវឌ្ឍក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលយកចិត្តទុកដាក់ និង បានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២ (២០០៣-២០០៨) និងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់ កាលទី៣ (២០១៣-២០១៨)។ កន្លងមក រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាជា ច្រើនដើម្បីចូលរួមអភិវឌ្ឍវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** នេះ។ ជាលទ្ធផល ច្បាប់ស្តីពីទូរគមនាគមន៍ ច្បាប់ស្តីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ នានាត្រូវបានអនុម័តរួចរាល់។

ទោះជាមានភាពរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្តី កម្ពុជានៅបន្តខ្វះចន្លោះក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយនិងគតិយុត្ត មួយចំនួនទៀតដើម្បីបន្តទ្រទ្រង់វិស័យនេះ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងស្របតាមស្ថានភាពនិងនិន្នាការនៃការវិវឌ្ឍយ៉ាង ឆាប់រហ័សខាងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា។ កង្វះខាតទាំងនោះរួមមាន៖

- ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយនិងគតិយុត្តដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាព ស្ថិរភាព សន្តិសុខ និងភាពបន្ស៊ីគ្នា នៃការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍និងការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព.** និងធានាបាននូវទំនុកចិត្តក្នុង ការប្រើប្រាស់ ការទាក់ទាញការវិនិយោគ និងបង្កើនការប្រកួតប្រជែងលើវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ក៏ដូចជា ដើម្បីរក្សាបាននូវឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជាក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក។
- យន្តការនៃការគ្រប់គ្រង ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃលើការប្រើប្រាស់ធនធានទូរគមនាគមន៍កម្រ ជាអាទិ៍ វិសាលគមន៍ហ្វ្រេកង់ស៊ីវិល ក្បាលលេខទូរគមនាគមន៍ អាសយដ្ឋានអេឡិកត្រូនិក និងអាសយដ្ឋាន

ឌីជីថល ដើម្បីធានានូវប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ និងបរិយាប័ន្ននៃវិស័យ ឧ-ប.គ.ព. ក្នុងការ
កៀរគរចំណូលថវិកាជាតិ ព្រមទាំងសុខដុមនីយកម្មក្នុងតំបន់និងពិភពលោក ជាពិសេសសុខដុមនីយកម្ម
នៃបន្ទាបប្រេកង់ស៊ីឡ ៧០០Mhz ស្របតាមនិន្នាការតំបន់និងពិភពលោក។

ក្រៅពីកង្វះក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តនេះ ការសម្របសម្រួលស្ថាប័នលើវិស័យ ប.គ.ព. នៅមានកម្រិតនៅឡើយ។
មុនឆ្នាំ២០១៤ ស្ថាប័នជំនាញចំនួនពីរទទួលខុសត្រូវក្នុងការសម្របសម្រួលនិងការអភិវឌ្ឍវិស័យ ប.គ.ព. គឺក្រសួង
ប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍និងអាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍវិស័យ ប.គ.ព. (អ.ប.គ.ព.)។
កំណែទម្រង់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥បានធ្វើសមាហរណកម្ម អ.ប.គ.ព. ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង
របស់ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍។ ជាលទ្ធផល ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ក្លាយជាស្ថាប័ន
ជំនាញតែមួយគត់ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការសម្របសម្រួលនិងអភិវឌ្ឍវិស័យនេះ។

ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍មានតួនាទីគ្រប់គ្រងលើវិស័យប្រៃសណីយ៍ ទូរគមនាគមន៍ និងបច្ចេក-
វិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន និងមានតួនាទីសំខាន់ៗ ដូចជា ការបង្កើតគោលនយោបាយ ការគ្រប់គ្រងសហគ្រាសជាតិ
និងការសម្របសម្រួលកិច្ចការអន្តរជាតិក្នុងវិស័យប្រៃសណីយ៍ ទូរគមនាគមន៍ និងបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន។
*ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី កម្ពុជានៅមិនទាន់បានកំណត់ការកិច្ចសម្របសម្រួលបច្ចេកទេស និងយន្តការការងារលម្អិតបន្ថែម
ដល់ក្រសួងនេះឱ្យបានជាក់លាក់នៅឡើយ ក្នុងការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នផ្សេងទៀតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃ
ការប្រើប្រាស់និងការរក្សាសន្តិសុខ ឧ-ប.គ.ព. នៅក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងនោះ។ កង្វះយន្តការការងារក្នុងស្ថាប័ន
សម្របសម្រួលបង្កផលលំបាកដល់ការប្រើប្រាស់និងចំណាយខ្លះខ្លាយលើឧបករណ៍បច្ចេកវិទ្យា និងស្បៀងកម្មវិធី។
មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ កម្ពុជាអាចនឹងត្រូវប្រឈមធ្ងន់ធ្ងរទៅនឹងការមិនអាចភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងបានរវាងប្រព័ន្ធស្បៀងកម្មវិធី
ដែលបានរៀបចំនិងប្រើប្រាស់ដាច់ដោយឡែកផ្សេងពីគ្នា ព្រមទាំងហានិភ័យផ្នែកសន្តិសុខទិន្នន័យនិងប្រព័ន្ធព័ត៌មាន
របស់ក្រសួង-ស្ថាប័នរដ្ឋនានានៅពេលខាងមុខ។*

ខ)-ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងការប្រើប្រាស់សេវា ឧ-ប.គ.ព.

ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព. ក៏មិនខុសប្លែកពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដទៃទៀតដែរសុទ្ធតែជាគន្លឹះដ៏
សំខាន់សម្រាប់ទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែង។
ក្នុងស្មារតីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៥ នៅតែយកចិត្តទុកដាក់បន្តស្ដារនិងកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដែលមាន
កំណត់ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ ដែលក្នុងនោះ ការជំរុញសាងសង់និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពហេដ្ឋារចនា-
សម្ព័ន្ធធ្នឹងខ្ពង ឧ-ប.គ.ព. នៅតែជាគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព។ គុណភាពបណ្តាញនិងសេវាត្រូវបានពង្រឹង
ជាលំដាប់ដោយសារការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាបន្តបន្ទាប់តាមរយៈប្រភពហិរញ្ញប្បទានសម្បទាននិងការវិនិយោគ
ពីវិស័យឯកជន។ ជាក់ស្តែង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកត្រូវបាននិងកំពុងពង្រីកវិសាលភាពគ្រប
ដណ្តប់ទៅតាមបណ្តាខេត្តនិងតភ្ជាប់ជាមួយប្រទេសជិតខាង (វៀតណាម ឡាវ ថៃ)។ គិតត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០១៥
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធ្នឹងខ្ពងបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកបានកើនដល់ ២៦.៤១១ គីឡូម៉ែត្រ ដែលកាលពីឆ្នាំ២០១០ មាន
ប្រវែងត្រឹមតែ ២០.៣០០ គីឡូម៉ែត្រប៉ុណ្ណោះ។ ទន្ទឹមនេះ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ក្រុមហ៊ុនចំនួនបី គឺក្រុមហ៊ុន TELCOTECH,
ក្រុមហ៊ុន CHUAN WEI និងក្រុមហ៊ុន CFOCN បានទទួលអាជ្ញាបណ្ណស្ថាបនាបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកគ្រោមប្រាក់សម្រេ
រូបជាស្រេច ហើយក៏កំពុងរៀបចំផែនការអាជីវកម្មនិងត្រៀមលក្ខណៈដើម្បីឈានទៅអនុវត្តគម្រោងរបស់ខ្លួន។

ក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនទាំងបីនេះ ក្រុមហ៊ុនចំនួនពីរ គឺក្រុមហ៊ុន TELCOTECH និងក្រុមហ៊ុន CFOCN បានចុះកិច្ចសន្យាសម្បទានជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិស្ថាបនា និងផ្តល់សេវាទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិតាមប្រព័ន្ធខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធពាក់ព័ន្ធនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តាមទម្រង់ សាងសង់ធ្វើម្ចាស់ អាជីវកម្ម និងផ្ទេរ។ តាមការគ្រោងទុក ក្រុមហ៊ុនទាំងពីរនេះនឹងបញ្ចប់ការស្ថាបនាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនេះ នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០១៧។ ដោយឡែក ការចរចារៀបចំកិច្ចសន្យាសម្បទានជាមួយក្រុមហ៊ុន CHUAN WEI ជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងដំណើរការ។ ភាគីទាំងសងខាងពឹងផ្អែកនឹងបញ្ចប់ការចរចានិងឈានដល់ការចុះកិច្ចសន្យានៅឆ្នាំ២០១៦នេះ។ នាពេលកន្លងមក រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានផ្តល់សិទ្ធិដល់ក្រុមហ៊ុនចំនួន ៤ ប៉ុណ្ណោះ (រួមទាំងសហគ្រាសសាធារណៈរបស់រដ្ឋចំនួនមួយ) ដើម្បីកសាងចំណុចភ្ជាប់លើគោក (Landing Station)។ ក្រុមហ៊ុនទាំងបីខាងលើនេះ បានទទួលគោលការណ៍ពីរាជរដ្ឋាភិបាលរួចហើយ ក្នុងការកសាងចំណុចភ្ជាប់លើគោកនេះ។ ដូច្នេះតាមរយៈការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនេះ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៤ កម្ពុជានឹងទទួលបាននូវសមត្ថភាពនិងល្បឿនការផ្តល់សេវាអ៊ីនធឺណិតប្រកបដោយគុណភាពនិងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ប្រជាជននៅក្នុងស្រុក។

ប៉ុន្តែទន្ទឹមនឹងវឌ្ឍនភាពដែលសម្រេចបានគួរឱ្យកត់សម្គាល់នេះ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ **ឧ-ប.គ.ព.** នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅមានបញ្ហាមួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

- លំហូរចរាចរសេវាទូរគមនាគមន៍ និងសេវាអ៊ីនធឺណិតជាមួយអន្តរជាតិតឹងផ្អែកស្ទើរតែទាំងស្រុងលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រទេសជិតខាង ដោយសារតែកម្ពុជាខ្វះបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រនិងប្រព័ន្ធផ្តាយរណបដោយខ្លួនឯង ។
- ការអភិវឌ្ឍក្រោមរូបភាពប្រមូលផ្តុំដោយកន្លែង លើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធត្រីដំបូងបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ ដែលធ្វើឱ្យវិសាលភាពនៃការអភិវឌ្ឍនេះមិនបានគ្របដណ្តប់ឱ្យបានគ្រប់ទិសទី នៅឡើយ។
- ការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ធនធានទូរគមនាគមន៍កម្រដូចជាវិសាលគមន៍ហ្វូកង់ស៊ីវិល និងក្បាលលេខទូរគមនាគមន៍មិនទាន់មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ធនធាននេះសម្រាប់ពង្រីកវិសាលភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ **ឧ-ប.គ.ព.** ។
- ស្ថិរភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធត្រីដំបូងបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកនៅមានកម្រិត។
- ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទ្រទ្រង់លើវិស័យដទៃទៀតដូចជាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានជាតិមិនទាន់ត្រូវបានពង្រីកឱ្យបានទូលំទូលាយ។

ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនាពេលកន្លងមក បានជំរុញធ្វើឱ្យកំណើននៃការប្រើប្រាស់សេវាមានសន្ទុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដែលក្នុងនោះ អត្រានៃការលក់ស៊ីម៉ង់ត៍កាត់ទូរស័ព្ទចំនួនប្រមាណ ២០,៨ លាន ស្មើនឹង ១៣៦% នៃចំនួនប្រជាជនសរុប នៅឆ្នាំ២០១៥ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ២០០៨ មានចំនួនត្រឹមតែ ៣,៨ លាន ស្មើនឹង ២៨% ប៉ុណ្ណោះ។ ចំណែក អត្រានៃការដាវសេវាប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតមានចំនួនប្រមាណ ៦,៨ លាន ស្មើនឹង ៤៥% នៃចំនួនប្រជាជន នៅឆ្នាំ២០១៥ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ២០០៨ មានចំនួនត្រឹមតែ ២ម៉ឺន ស្មើនឹង ០,១៥% ប៉ុណ្ណោះ។ បើទោះបីយ៉ាងនេះក៏ដោយ កង្វះខាតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅតែបន្តចាត់ទុកជាមូលហេតុសំខាន់ដែលបង្កឱ្យគ្រឹះស្ថាន

គម្លាតឌីជីថលនៅក្នុងសង្គម។ គេនៅសង្កេតឃើញមានគម្លាតឌីជីថលកម្រិតខ្ពស់រវាងប្រជាជនទៅតាមទីជនបទនិង ទីក្រុងដោយសារតែការប្រើប្រាស់សេវាទូរគមនាគមន៍ទាំងនោះមានភាគច្រើននៅតាមតំបន់ទីប្រជុំជន។ គម្លាតឌីជីថល នេះ បង្កឱ្យមានវិសមភាពនៃការទទួលបានឱកាសនិងផលប្រយោជន៍នានា ដែលផ្តល់ឱ្យដោយបច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងសង្គម។ បញ្ហាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមិនទាន់ត្រូវបានពង្រីកឱ្យបានទូលំទូលាយគឺជាមូលហេតុមួយ ប៉ុន្តែនៅមានបញ្ហាចម្បងសំខាន់ៗ ផ្សេងទៀតដែលបង្កឱ្យមានគម្លាតឌីជីថលនេះឡើង ដូចជា៖

- ការខ្វះខាតការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីនៅតាមទីជនបទ។
- កង្វះយន្តការលើកទឹកចិត្តដល់ការពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដល់ទីជនបទ និងទីកន្លែងដែលគ្មានសក្តានុពល សេដ្ឋកិច្ច។
- សេវាទូរស័ព្ទនិងអ៊ិនធឺណិតមានតម្លៃថ្លៃប្រើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រទេសជុំវិញក្នុងអាស៊ាន និងជាមួយ ប្រទេសដែលមានការអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចជុំវិញ (ឧបសម្ព័ន្ធនា តារាងទី៣) ហើយប្រើប្រៀបធៀបទៅនឹង កម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ។
- ការបញ្ជ្រាបការប្រើប្រាស់ភាសាជាតិទៅក្នុងអាតិកាព័ត៌មាននិងសូហ្វវែរកម្មវិធីនានានៅមានកម្រិត។

ក្រៅពីនេះ យើងសង្កេតឃើញមានគម្លាតឌីជីថលកម្រិតខ្ពស់ក្នុងវិស័យយេនឌ័រនិងជនងាយរងគ្រោះនានា ដូចជាជនពិការ។ តាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ក្រសួងកិច្ចការនារីក្នុងឆ្នាំ២០១០ ក្នុងចំណោមបុគ្គលិកដែលចេះប្រើ ប្រាស់កុំព្យូទ័រនិងអ៊ិនធឺណិតក្នុងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ក្រសួងស្ថាប័ន ក្រុមហ៊ុនឯកជន និងគ្រឹះស្ថានអប់រំនានា មានស្ត្រី សរុបជាមធ្យមត្រឹមតែ ២០.៤% ប៉ុណ្ណោះ។ គម្លាតឌីជីថលក្នុងវិស័យយេនឌ័រនេះ អាចជាឧបសគ្គនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យ ទាំងមូលដោយហេតុថាក្នុងចំណោមប្រជាជនកម្ពុជាសរុបមានស្ត្រីប្រមាណ ៥១%។ ស្ត្រីមិនគ្រាន់តែជាកម្លាំងពលកម្ម ចម្បងក្នុងការងារប៉ុណ្ណោះទេ ស្ត្រីមានការចូលរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គមតាមបែបផ្សេងៗទៀត។ កង្វះខាតនូវ ចំណេះដឹងខាងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាគឺជាការកាត់បន្ថយឱកាសការងារ និងការចូលរួមផ្សេងៗរបស់ស្ត្រីទៅក្នុងសង្គម។ ផ្ទុយទៅវិញ ការបង្កើតនិងផ្តល់ឱកាសដល់ស្ត្រីបានចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យ **ប.គ.ព.** និងការជំរុញការប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិទ្យានេះដើម្បីផ្តល់សិទ្ធិនិងសមភាពដល់ស្ត្រី គឺជាការអភិវឌ្ឍមួយប្រកបដោយចីរភាពនិងសមភាព។ ចំពោះជន ពិការវិញ ការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាជំនួយ (Assistive Technology) ទំនើបអាចជួយផ្តល់ឱកាសឱ្យពួកគេដោះស្រាយលើពិការ ភាពរបស់ខ្លួន ធ្វើបរិយាប័ន្នទៅក្នុងសង្គមទូទៅ និងអនុញ្ញាតឱ្យគាត់អាចចូលរួមចំណែកក្នុងកិច្ចការសង្គមតាមផ្នែក ផ្សេងៗជាច្រើន។ ប៉ុន្តែ កន្លងមកមានបញ្ហាជាច្រើនរវាងស្ត្រីដល់ការចូលរួមរបស់ស្ត្រី និងជនពិការនៅក្នុងវិស័យ **ប.គ.ព.** ដូចជាបរិបទប្រធាន ឥរិយាបថ ទំនៀមទម្លាប់គ្រួសារដែលអនុញ្ញាតឱ្យកូនប្រុសរៀនបានច្រើនជាងកូនស្រី ឥរិយាបថនៃ ការគិតគូរលើការជ្រើសរើសជំនាញ ភាពខ្វះខាតចំណេះដឹងខាងភាសា ឥរិយាបថនៃការគិតគូរទៅលើជនពិការ។ល។ ប៉ុន្តែអ្វីដែលជាបញ្ហាចម្បងនោះគឺ **កង្វះខាតការជំរុញការចូលរួមនិងការបង្កលទ្ធភាពដោយស្រួលដល់ស្ត្រីនិងជនពិការក្នុង បរិបទវិស័យ ប.គ.ព. ។**

គ)-អក្ខរកម្ម ប.គ.ព.

អក្ខរកម្ម **ប.គ.ព.** គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសំខាន់មួយក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យនេះ។ ការយល់ដឹងនិងការមានចំណេះ ដឹងក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យានេះ នឹងជំរុញឱ្យមានកំណើននៃការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព.** និងពង្រឹងការឆ្លើយតបរបស់ ប្រជាពលរដ្ឋទៅនឹងទីផ្សារការងារនានាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននិងអនាគត។

ក្នុងបរិបទទូទៅ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានបង្កើតនូវ **«គោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រប្រើប្រាស់ ប.គ.ព. ក្នុងវិស័យអប់រំ២០០៤-២០០៨»** ក្នុងគោលបំណងបង្កើនអក្ខរកម្ម បង្កើនជំនាញ ក៏ដូចជាដើម្បីប្រើប្រាស់ ប.គ.ព. ជាឧបករណ៍សម្រេចបានតាមទិសដៅ **«ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា»**។ កម្មវិធីសិក្សា ប.គ.ព. ត្រូវបានដាក់ បញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សានានារបស់ក្រសួងអប់រំនាពេលកន្លងមក ដោយចាប់ផ្តើមនៅតាមគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូនិងសាលាមធ្យមសិក្សាមួយចំនួន។ កម្មវិធីបណ្តុះ- បណ្តាលគ្រូបង្រៀននៅតាមសាលាគុកោសល្យមួយចំនួនបានចាប់ផ្តើមធ្វើឡើងតាំងពីឆ្នាំ២០០៣ និងកំពុងអនុវត្តជា បន្តបន្ទាប់។ សៀវភៅសិក្សាកុំព្យូទ័រ **«បំណិនជីវិតបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន»** ត្រូវបានរៀបចំឡើងជាភាសាខ្មែរ សម្រាប់សិស្សថ្នាក់ទី១០ និងបានសម្រេចជាកម្មវិធីសិក្សាឯកភាពសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលពីការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ នៅតាមវិទ្យាល័យ។ **«ផែនការគោលស្តីពីបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន និងសាមគ្គីភាពក្នុងវិស័យអប់រំ ឆ្នាំ២០០៨- ២០១៣»** ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីផ្តួចផ្តើមបញ្ចូលការប្រើប្រាស់ ប.គ.ព. ឱ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយ លើកកម្ពស់ ប្រសិទ្ធភាពនៃការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា និងកសាងកម្លាំងពលកម្មប្រកបដោយសមត្ថភាពខាង ប.គ.ព.។ មកទល់ ឆ្នាំ២០១៣នេះ សាលារៀនប្រមាណ ៧% នៃសាលារៀនទូទាំងប្រទេសអាចប្រើប្រាស់ម៉ិនធីណិតបាន។ ទោះជាមាន កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងលើកកម្ពស់កម្រិតអក្ខរកម្ម ប.គ.ព. ក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀននិងសិស្សានុសិស្សក៏ដោយ មានបញ្ហា ចោទល់ខាន់ចំនួនបីគឺ **១.កង្វះធាតុគ្រូបង្ហាញខាងផ្នែក ប.គ.ព. ២.កង្វះហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្លាយជាបណ្តាញ ម៉ិនធីណិតឱ្យបានទូលំទូលាយតាមសាលារៀន,** និង **៣.កង្វះបរិក្ខារបច្ចេកវិទ្យាដូចជាកុំព្យូទ័រសម្រាប់បំពាក់តាម សាលារៀន ដែលបញ្ហាទាំងនេះត្រូវដោះស្រាយជាបន្ទាន់ដើម្បីបន្តផ្តល់កម្មវិធីសិក្សាខាងផ្នែក ប.គ.ព. ។**

ដោយឡែក នៅក្នុងជួរស្ថាប័នសាធារណៈ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបញ្ជាបកប្រែបង្កើនកម្រិតអក្ខរកម្ម ប.គ.ព. ដល់ មន្ត្រីរាជការថ្នាក់កណ្តាលនិងថ្នាក់មូលដ្ឋានតាមគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍នានា។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ មានមន្ត្រីរាជការថ្នាក់កណ្តាល ប្រមាណ៤០% ចេះប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រនិងសូហ្វ្វែរកម្មវិធីមូលដ្ឋាននានា ដូចជាសូហ្វ្វែរកម្មវិធីសម្រាប់ការងារការិយាល័យ អ៊ីមែលនិងម៉ិនធីណិត។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្នការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការត្រូវ បានធ្វើឡើងជាបន្តបន្ទាប់ទៅតាម តម្រូវដាក់ស្តែងរបស់ក្រសួងស្ថាប័ននីមួយៗ។ ប៉ុន្តែ កម្ពុជានៅខ្វះការរៀបចំនិងអនុវត្តនូវ **«ផែនការសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាល មន្ត្រីរាជការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបរិបទនៃការអភិវឌ្ឍន៍និងការវិវត្តរបស់បច្ចេកវិទ្យា»**

២.២)-កម្មវិធីសិក្សាបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (ប.គ.ព.)

ក)-ប្រព័ន្ធសន្តិសុខ ប.គ.ព.

កត្តាសន្តិសុខ ប.គ.ព. គឺជាកត្តាចម្បងមួយក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យ ប.គ.ព. ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់និងមានការគិតគូរខ្ពស់។ សន្តិសុខ ប.គ.ព. ជាកត្តាមួយដែលវាស់វែងអំពីភាពរួចរាល់របស់ កម្ពុជាក្នុងការប្រើប្រាស់ ប.គ.ព. ដោយហេតុថាការគំរាមកំហែងបែបណាមួយទៅលើប្រព័ន្ធព័ត៌មាននៅយុគសម័យ ម៉ិនធីណិតនេះ គឺជាការគំរាមកំហែងដល់សន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិទាំងមូល។

ការវាយប្រហារទៅលើប្រព័ន្ធ ប.គ.ព. បានកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់និងមានគោលបំណងដោយឡែកៗពីគ្នា ដែលមួយចំនួនមានការពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច ឧក្រិដ្ឋកម្ម ភេរវកម្ម ចារកម្ម និងសន្តិសុខជាតិ ជាដើម។ រីឯឧបករណ៍ដែលប្រើប្រាស់និងបច្ចេកទេសសម្រាប់វាយប្រហារ មានលក្ខណៈកាន់តែទំនើប ពិបាកក្នុងការ

ការពារនិងទប់ស្កាត់។ នាពេលកន្លងមក មានការវាយប្រហារខ្នាតធំជាច្រើនកើតឡើងទៅលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ របស់ប្រទេសមួយចំនួន ដូចជាការវាយប្រហារទៅក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរោងចក្រនុយក្លេអ៊ែររបស់ប្រទេសអ៊ីរ៉ង់ក្នុងឆ្នាំ ២០១០, ការវាយប្រហារទៅលើប្រព័ន្ធចម្រោះទឹកស្អាតនៅសហរដ្ឋអាមេរិកដោយបានបង្អាក់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកមួយរយៈ, ការវាយប្រហារទៅលើប្រព័ន្ធរោងចក្រផលិតថយន្តរបស់ប្រទេសជប៉ុន, ព្រឹត្តិការណ៍លួចលុយពីប្រព័ន្ធធនាគារប្រមាណ ពី៣០០ទៅ៩០០ លានដុល្លារនៅលើពិភពលោកទាំងមូលដោយក្រុមអេឃ្វេសិន (Equation) ក្នុងឆ្នាំ២០១៥, និងការ លួចប្លង់ផ្លាញទិន្នន័យរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ជាង ៦០០ លានករណីជាដើម។ល។ ទន្ទឹមនឹងការវិវត្តទៅមុខឥតឈប់ឈរ របស់បច្ចេកវិទ្យានេះ បញ្ហាសន្តិសុខនិងឯកជនភាពគឺជាចំណុចចម្បងមួយក្នុងចំណោមចំណុចជាច្រើននៃការព្រួយបារម្ភ របស់ឧស្សាហកម្ម **ប.គ.ព.**។

ការកើនឡើងនូវសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មនិងប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវ សេវារដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិក, ប្រជាប្រិយភាពនៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបណ្តាញសង្គម, និងចរន្តនៃការវិវត្តទៅរកការ ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតនៃវត្ថុ ដែលមនុស្សនិងវត្ថុជាច្រើនត្រូវបានភ្ជាប់ទៅនឹងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត គឺជាកត្តាមួយដ៏ សំខាន់ដែលជំរុញឱ្យមានការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម។ ទន្ទឹមនឹងនោះ សន្តិសុខនៅក្នុងការប្រើប្រាស់សេវា **ប.គ.ព.** គឺជាបញ្ហាសំខាន់មួយដែលត្រូវមានការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់បំផុត ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវផលវិជ្ជមានពីការប្រើប្រាស់ ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យានេះ។

នារយៈកាលកន្លងមក កម្ពុជាបានទទួលរងការវាយប្រហារជាច្រើនទៅលើគេហទំព័រស្ថាប័នរដ្ឋនិងស្ថាប័ន ធនាគារមួយចំនួន។ ដើម្បីឆ្លើយតបជាបន្ទាន់ទៅនឹងបញ្ហាសន្តិសុខ **ប.គ.ព.** រាជរដ្ឋាភិបាល បានសម្រេចគាំទ្រធ្វើ យ៉ាងណាឱ្យសន្តិសុខនិងសុវត្ថិភាពក្នុងវិស័យ **ប.គ.ព.** នៅកម្ពុជាកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើងដូចមានចែងក្នុង យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាបន្ទាន់នៃ កំពូទ័រ (CamCERT) ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាបន្ទាន់នានាដែលទាក់ទងទៅនឹងសន្តិសុខ **ប.គ.ព.**។ កិច្ចប្រឹង ប្រែងនេះបានធ្វើឱ្យភាពរួចរាល់របស់កម្ពុជាខាងផ្នែកសន្តិសុខព័ត៌មាន មានភាពប្រសើរឡើងជាលំដាប់។ ភាពរួចរាល់ ផ្នែកសន្តិសុខព័ត៌មាននៅកម្ពុជាដែលត្រូវបានវាស់វែងក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដោយសហគមន៍ទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ មាន ចំនួន០.១១៨ គឺស្មើនឹង១១.៨% ។ សន្ទស្សន៍នេះ បានមកពីការពិនិត្យលើធាតុមួយចំនួនដូចជាក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត អង្គភាពបច្ចេកទេស ស្ថាប័នសម្របសម្រួល ការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ អន្តរជាតិលើវិស័យ នេះ។ ទោះជាយ៉ាងណា អត្រានេះនៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ ហើយទាមទារឱ្យមានការខិតខំប្រឹងប្រែងគិតគូរអភិវឌ្ឍ បន្តទៀត ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅរួម ដែលស្នើឡើងដោយសហគមន៍ទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ ក្នុងការបង្កើនភាព រួចរាល់ខាងផ្នែកសន្តិសុខ **ប.គ.ព.** ក្នុងចំណោមប្រទេសជាសមាជិកក្នុងឆ្នាំ២០២០ឱ្យកើនឡើងដល់៤០%។

បច្ចុប្បន្នកម្ពុជាពុំពងប្រឈមនឹងបញ្ហាជាច្រើនទាក់ទងនឹងសន្តិសុខ **ប.គ.ព.** ដូចជាកង្វះក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត **កង្វះយន្តការសម្របសម្រួលថ្នាក់ជាតិលើផ្នែកសន្តិសុខ ប.គ.ព. កង្វះស្តង់ដារសន្តិសុខ ប.គ.ព. កង្វះប្រព័ន្ធ ត្រួតពិនិត្យផ្នែកសន្តិសុខ ប.គ.ព. និងកង្វះយន្តការបញ្ជាបកាយលំដឹងអំពីបញ្ហានេះដល់សាធារណជនជាដើម។** ការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជាមូលដ្ឋានទាំងនេះ គឺជាកាតព្វកិច្ចចម្បងមួយដើម្បីធានាសម្រេចបាននូវគោលដៅខាង លើ។

ខ)-ឧស្សាហកម្ម ឧ-ប.គ.ព.

ឧស្សាហកម្ម ឧ-ប.គ.ព. ចម្បងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺឧស្សាហកម្មផ្តល់សេវាទូរគមនាគមន៍និងអ៊ិនធឺណិត។ ឧស្សាហកម្មនេះបានចូលរួមចំណែកក្នុងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ០,៤% នៅឆ្នាំ២០០៥ ហើយបន្តកើនឡើងយ៉ាងឆាប់ រហ័សដល់ ៥,៥% ក្នុងឆ្នាំ២០១២។ គិតមកត្រឹមឆ្នាំ២០១៥ មានក្រុមហ៊ុនជាច្រើនរួមទាំងក្រុមហ៊ុនបរទេសផង ចំនួន១០ បានវិនិយោគលើការផ្តល់សេវាទូរគមនាគមន៍ទាំងនេះ ហើយមានក្រុមហ៊ុនប្រមាណជា៣០ បានបើកផ្តល់ សេវាអ៊ិនធឺណិត តែក្នុងចំណោមនោះមានក្រុមហ៊ុនតែ១៦ ប៉ុណ្ណោះបាននិងកំពុងដំណើរការជាក់ស្តែង។

ក្រៅពីឧស្សាហកម្មទូរគមនាគមន៍ កម្ពុជាមិនទាន់មានឧស្សាហកម្ម ប.គ.ព. សម្បូរបែបដទៃទៀតនៅឡើយ ហើយក៏មិនទាន់មានផែនការជាក់លាក់ណាមួយសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យនេះស្របពេលដែលប្រទេសមួយចំនួន ក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍បានខិតខំប្រឹងប្រែងអភិវឌ្ឍ និងទទួលបានប្រយោជន៍ដ៏ធំធេងពីសេវានិងផលិតកម្មនានានៅក្នុង វិស័យនេះ ដែលមានដូចជា សេវាទូរគមនាគមន៍ សេវាអភិវឌ្ឍសូហ្វវែរកម្មវិធី ផលិតកម្មសម្ភារៈបរិក្ខារកុំព្យូទ័រ និង អេឡិចត្រូនិក និងសេវា ប.គ.ព. ដទៃទៀត។ ប្រទេសមួយចំនួននៅក្នុងអាស៊ានកំពុងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើ សេវាអភិវឌ្ឍសូហ្វវែរកម្មវិធី ដោយហេតុថា ទីផ្សារសូហ្វវែរនៅលើពិភពលោកកំពុងកើនឡើងជាលំដាប់ពីមួយឆ្នាំទៅ មួយឆ្នាំ ហើយត្រូវបានភ្នាក់ងារលើកកម្ពស់ឧស្សាហកម្មព័ត៌មានវិទ្យាជាតិ(NIPA)របស់សាធារណរដ្ឋកូរ៉េវិភាគប៉ាន់ស្មាន ថានឹងកើនដល់ ១៣ លានកោដិដុល្លាក្នុងឆ្នាំ២០១៥។

កម្ពុជាជាប្រទេសដែលមានសក្តានុពលសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនិងការទាក់ទាញវិនិយោគវិស័យឧស្សាហកម្ម ដោយសារមានកត្តាអំណោយផលជាច្រើនទាំងកត្តាក្នុងស្រុកនិងការវិវត្តថ្នាក់តំបន់និងពិភពលោកទាំងមូល។ ការទទួល បាននូវស្ថិរភាពនយោបាយ ស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ទីតាំងភូមិសាស្ត្រអំណោយផល កំណើនយុវជនដែលជាក់លាក់ ពលកម្មសកម្មសម្រាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម ព្រមទាំងការតាំងចិត្តកំណែទម្រង់របស់រដ្ឋាភិបាលដើម្បីកៀរគរការវិនិយោគ គឺជាភាពទាក់ទាញដល់ការវិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្ម ជាពិសេសឧស្សាហកម្ម ប.គ.ព.។ ប៉ុន្តែ កម្ពុជានៅមាន បញ្ហាប្រឈមចម្បងមួយចំនួនដែលជាឧបសគ្គសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម ប.គ.ព. នេះ។ **បញ្ហាប្រឈមទាំងនោះ មានចំនួនបី គឺ ទី១. ការខ្វះធនធានមនុស្សជំនាញទាំងបរិមាណនិងគុណភាព ទី២. ខ្វះស្តង់ដារ ប.គ.ព. ហើយ ទី៣. ផ្នែកស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងវិស័យនេះក៏នៅមានភាពទន់ខ្សោយនៅឡើយ។**

ទី១. កម្ពុជាត្រូវការចាំបាច់នូវធនធានមនុស្សទាំងបរិមាណនិងគុណភាពសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការផលិត និង ការផ្តល់សេវានានាក្នុងឧស្សាហកម្ម ប.គ.ព.។ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សជំនាញ ប.គ.ព. កន្លងមក គឺជាបន្ទុករបស់ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា។ ក្នុងផែនការគោលបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានក្នុងវិស័យអប់រំ ២០០៨-២០១៣ ក្រសួង អប់រំមានគោលបំណងអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍ចាំបាច់សម្រាប់អ្នកបញ្ចប់ការ សិក្សា ដើម្បីទទួលបានការងារធ្វើនៅក្នុងសង្គមដែលពឹងផ្អែកលើចំណេះដឹង។ ជាលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រឹងប្រែងទាំងនេះ និស្សិតដែលបញ្ចប់ការសិក្សាជំនាញ ប.គ.ព. បានកើនឡើងពី ៧% នៃចំនួនសរុបក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ដល់ចំនួនប្រមាណ ៨% ក្នុងឆ្នាំ២០១១។ ប៉ុន្តែ បរិមាណនៃធនធានមនុស្សនេះមិនអាចឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារបានដោយសារគុណ ភាពមានកម្រិត។ តាមការវាយតម្លៃរបស់មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលប្រព័ន្ធព័ត៌មានក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ថ្វីត្បិតបរិមាណនៃ និស្សិតដែលបញ្ចប់ការសិក្សាផ្នែកនេះ មានច្រើនជាងតម្រូវការជាក់ស្តែងប្រមាណ១.៦ដង ប៉ុន្តែចំនួននិស្សិតដែលមាន

គុណភាពការអនុវត្តការងារបាន គឺមានតិចតួចណាស់ហើយមិនអាចផ្គត់ផ្គង់គ្រប់លើតម្រូវការទាំងនោះទេ។ ជាក់ស្តែង ការធ្វើអង្កេតមួយនៅឆ្នាំ២០១៣ បានបង្ហាញថា និងស្ងួតដែលទើបបញ្ចប់ការសិក្សាផ្នែក **ប.គ.ព.** ចំនួន ៤៨.៣% មិន មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើការងារជំនាញ។ ផែនការកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធអប់រំក្នុងនីតិកាលទី៥ មានគោលដៅធ្វើ ឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពនៃការបង្រៀននិងការរៀន ដោយមានការកែលម្អប្រព័ន្ធប្រលងនិងកំណែទម្រង់កម្មវិធី សិក្សាដែលក្នុងនោះក៏មានការបញ្ចូលមុខវិជ្ជា **ប.គ.ព.** ទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាទាំងនោះ និងការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ **ប.គ.ព.** តាមបណ្តាគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សានានា។ នេះបានបង្ហាញពីការតាំងចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការគិតគូរ ឡើងវិញទាំងបរិមាណនិងគុណភាព ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់សេចក្តីត្រូវការក្នុងវិស័យ **ប.គ.ព.** និងការទាក់ទាញការវិនិយោគ សម្រាប់បង្កើតការងារបន្ថែមលើវិស័យនេះ។

ទី២. ក្រៅពីបញ្ហាប្រឈមផ្នែកធនធានមនុស្ស កម្ពុជាក៏មិនទាន់មានប្រព័ន្ធផ្តល់ស្តង់ដារខាងផ្នែក **ទ-ប.គ.ព.** ដែលទទួលស្គាល់ជាលក្ខណៈអន្តរជាតិនៅឡើយ។ ស្តង់ដារនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការផ្តល់នូវភាពជឿជាក់លើ ផលិតផលនិងសេវាបច្ចេកវិទ្យា ហើយអាចជួយលុបបំបាត់នូវរបាំងបច្ចេកទេសខាងផ្នែកពាណិជ្ជកម្មផងដែរ។ ហេតុនេះ ការអភិវឌ្ឍស្តង់ដារខាងផ្នែក **ប.គ.ព.** គឺជាកត្តាមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការទាក់ទាញការវិនិយោគនិងការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម **ទ-ប.គ.ព.** ឱ្យបានរីកចម្រើនប្រកបដោយចីរភាព។

ទី៣. កន្លងមកនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ដើម្បីជំរុញការ ស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍ ជាអាទិ៍ ផែនការមេសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍនៅគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ២០១១- ២០១៥ ផែនការមេវិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យា ២០១៤-២០២០ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ២០១៥-២០២៥។ ទន្ទឹមនេះ នៅឆ្នាំ២០១៤ រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចបង្កើតវិទ្យាស្ថានជាតិប្រៃសណីយ៍ ទូរគមនាគមន៍ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមដំបូលរបស់ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរ គមនាគមន៍។ វិទ្យាស្ថាននេះ ជាស្ថាប័នជាតិទីមួយដែលទទួលបន្ទុកបណ្តុះបណ្តាលនិងជំរុញការស្រាវជ្រាវនិងការ អភិវឌ្ឍលើវិស័យទូរគមនាគមន៍និង **ប.គ.ព.** ។ ម៉្យាងវិញទៀត ច្បាប់ស្តីពីទូរគមនាគមន៍ បង្កើតមូលនិធិការកសាង សមត្ថភាពនិងការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍដែលទាមទារឱ្យប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ និងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធវិស័យ ទូរគមនាគមន៍ចូលរួមផ្តល់វិភាគទានចំនួន ១% នៃចំណូលសរុប គិតចាប់ពីឆ្នាំ២០១៧។

ទោះបីជាមានការរៀបចំគោលនយោបាយនិងបទដ្ឋានគតិយុត្តគាំទ្រលើការងារនេះ ការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍ ខាងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា មិនទាន់បានពង្រឹងនៅឡើយ។ ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ខាងផ្នែក **ប.គ.ព.** ដែលជាកត្តាលិកសំខាន់សម្រាប់ជំរុញដល់ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម **ប.គ.ព.** នៅមានកម្រិតនៅឡើយ ដោយសារការ ខ្វះខាតធនធានមនុស្ស យន្តការសម្របសម្រួល គោលនយោបាយ និងផែនការច្បាស់លាស់សម្រាប់ជំរុញការ ស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍលើវិស័យនេះ។ ការវិនិយោគទៅលើការស្រាវជ្រាវខាងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យានេះមាន ប្រមាណតែ ០.០៥% នៃផសស ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ហើយក្នុងចំណោមមនុស្ស១លាននាក់ មានអ្នកធ្វើការខាងផ្នែក ស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍប្រមាណតែ១៣នាក់ប៉ុណ្ណោះ។ ចំនួននេះនៅមានភាពតិចតួច បើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រទេស ក្នុងតំបន់ ដូចជាប្រទេសថៃដែលមានការវិនិយោគលើផ្នែកនេះមានដល់ ០.២% នៃផសស ហ្វីលីពីនមាន ០.១% នៃ ផសស និងឥណ្ឌូនេស៊ីមាន០.១% នៃផសសក្នុងឆ្នាំ២០០៧។

២.៣)-កត្តានៃការប្រើប្រាស់សូហ្វ៊ែរកម្មវិធី

ក)-រដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិកនិងពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានផ្តួចផ្តើមឱ្យមានការអភិវឌ្ឍនិងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់ជំនួយនិងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារតាមបណ្តាក្រសួង-ស្ថាប័នរដ្ឋចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៣។ នាពេលនោះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានជាតិ និងបានបង្កើតសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីចំនួន០៤ គឺកម្មវិធីចុះបញ្ជីយានយន្តកម្មវិធីចុះបញ្ជីដីធ្លី កម្មវិធីចុះបញ្ជីអ្នកស្នាក់នៅ និងប្រព័ន្ធសម្របសម្រួលអេឡិចត្រូនិក ហើយបានជំរុញការប្រើប្រាស់អ៊ីម៉ែលនិងគេហទំព័រក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងនោះ។ ក្រៅពីនេះមានសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីជាច្រើនទៀតត្រូវបានបង្កើតឡើងនិងប្រើប្រាស់ជាបន្តបន្ទាប់នៅតាមបណ្តាក្រសួង-ស្ថាប័នរដ្ឋនានា ដូចជាកម្មវិធីចុះបញ្ជីស្លាកសញ្ញារបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ប្រព័ន្ធពន្ធដាររបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មទិន្នន័យគយ និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានសុខាភិបាល។ល។ តម្រូវការប្រើប្រាស់សូហ្វ៊ែរកម្មវិធីបានកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ និងមានការប្រែប្រួលទៅតាមការវិវត្តនិងស្ថានភាពជាក់ស្តែង។ តាមរយៈការផ្តល់ធាតុចូលរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័នចំនួន០៧ តម្រូវការសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីសម្រាប់សម្រួលដល់ការងាររដ្ឋបាលនិងការងារជំនាញពាក់ព័ន្ធក្នុងឆ្នាំ២០១៦នេះ មានចំនួនសរុបរហូតដល់២៧ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៣ តារាងទី៤)។ បន្ថែមពីលើតម្រូវការសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីសម្រាប់សម្រួលការងារក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័នផ្ទាល់ កម្ពុជាត្រូវការការអភិវឌ្ឍនូវសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីប្រមូលទិន្នន័យទៀតសម្រាប់ការធ្វើសមាហរណកម្មខ្លួនចូលទៅក្នុងសមាគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានដូចជា ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយជាតិ កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាននៅឆ្នាំ២០១៥ ដោយកម្ពុជាត្រូវតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធនេះទៅនឹងប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយរបស់រដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានដទៃទៀត។

ស្របពេលដែលតម្រូវការនៃការប្រើប្រាស់ និងនិន្នាការផ្លាស់ប្តូរទៅរកការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិកនេះកាន់តែច្រើន កម្ពុជាអាចជួបប្រទះលើបញ្ហានៃការចំណាយខ្លះខ្លាយចំពោះការអភិវឌ្ឍសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីជាន់គ្នាពីក្រសួង-ស្ថាប័នមួយ ទៅក្រសួង-ស្ថាប័នមួយទៀតនិងការចំណាយខ្លះខ្លាយក្នុងក្រុមទុកទិន្នន័យក្នុងប្រព័ន្ធនិងនៅទីតាំងផ្សេងគ្នា។ ការអភិវឌ្ឍសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីទៅតាមលក្ខណៈដោយឡែកៗពីគ្នា ដោយគ្មានការកំណត់ក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេសរួម នឹងចោទជាបញ្ហានាថ្ងៃអនាគតស្តីពី **«ភាពមិនអាចប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាបាន»** នៃប្រព័ន្ធទាំងនោះ ហើយក៏នឹងក្លាយជាបញ្ហាចោទចម្បងលើប្រសិទ្ធភាពនិងភាពស័ក្តិសិទ្ធក្នុងការការពារសន្តិសុខព័ត៌មាន ការឆ្លើយតបទៅនឹងការវាយប្រហារខាងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាទៅលើប្រព័ន្ធសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីនិងប្រព័ន្ធទិន្នន័យទាំងនោះ។ **ស្ថានភាពទាំងអស់នេះ អាចកើតមានឡើងដោយសារការមិនទាន់មានការគិតគូរក្នុងរូបភាពទូលំទូលាយ ខ្វះផែនការមេប្តូរសំលេងក្នុងការពង្រីកការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិក ការខ្វះចំណេះដឹងនៃការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធនិងសូហ្វ៊ែរកម្មវិធី និងជាពិសេសនោះគឺកង្វះស្ថាប័នសម្របសម្រួលបច្ចេកទេសលើការបង្កើតប្រព័ន្ធសូហ្វ៊ែរកម្មវិធីទាំងនោះក្នុងចំណោមក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់។**

ក្រៅពីតម្រូវការសូហ្វ៊ែរកម្មវិធី ការប្រើប្រាស់គេហទំព័រ និងអ៊ីម៉ែលសម្រាប់ទំនាក់ទំនង និងចែករំលែកព័ត៌មានអំពីស្ថាប័ននីមួយៗនៅក្នុងរដ្ឋស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិ ក៏មានការកើនឡើងជាលំដាប់ដែរ។ ប៉ុន្តែ គេហទំព័រទាំងនោះមិនទាន់ត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ឱ្យមានអន្តរអំពើជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ សម្រាប់ផ្តល់សេវាសាធារណៈឱ្យបានល្អគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ។ កន្លងមក មិនមានការបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេសរួមណាមួយសម្រាប់អភិវឌ្ឍគេហទំព័រ និងការប្រើប្រាស់អ៊ីម៉ែលដែលមានស្តង់ដារត្រឹមត្រូវនៅក្នុងរដ្ឋក្រសួង-ស្ថាប័នរដ្ឋនោះឡើយ។ **ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននេះបង្កើតឱ្យមាន**

ហានិភ័យខ្ពស់ ស្តីពីបញ្ហាសន្តិសុខព័ត៌មាន និងការវាយប្រហារកែប្រែព័ត៌មានលើគេហទំព័រ ព្រមទាំងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យទាំងនោះ។

ក្រៅពីប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិក ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិកនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅមានភាពតូចចង្អៀត និងមិនគ្រប់លក្ខណៈនៅឡើយ។ ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិកភាគច្រើនធ្វើឡើងតាមរបៀបប្រកាសលក់ទំនិញ ដោយបានត្រឹមតែបង្ហាញព័ត៌មានទំនិញតែមិនអាចទូទាត់ប្រាក់លើអ៊ិនធឺណិតបានទេ។ ការទិញទំនិញជាទូទៅត្រូវបានទូទាត់ប្រាក់នៅពេលដែលទំនិញដឹកទៅដល់កន្លែងប្រគល់ទូទាត់តាមរយៈការផ្ញើលុយតាមស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗ។ ការមិនអាចទូទាត់ប្រាក់នៅលើបណ្តាញអ៊ិនធឺណិតបាន គឺជាចំណុចពិបាកបំផុត ហើយកាត់បន្ថយឱកាសពាណិជ្ជកម្មរបស់កម្ពុជានៅលើទីផ្សារបើកចំហដ៏ធំរបស់ពិភពលោកទាំងមូល។

តាមរបាយការណ៍សេដ្ឋកិច្ចព័ត៌មានឆ្នាំ២០១៥ របស់សន្និសីទអង្គការសហប្រជាជាតិលើផ្នែកពាណិជ្ជកម្មនិងអភិវឌ្ឍន៍ កម្ពុជាមានតម្លៃសន្ទស្សន៍នៃភាពរួចរាល់នៃពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិកស្មើនឹង៣០,៨ ស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់លេខ៩២ ក្នុងចំណោម១៣០ប្រទេស នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៤។ **កម្ពុជាប្រឈមជាមួយបញ្ហាជាច្រើនដែលជាឧបសគ្គរាំងស្ទះដល់ការលូតលាស់នៃពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក ដូចជាប្រព័ន្ធសន្តិសុខ ប.គ.ស. មិនទាន់រឹងមាំ ប្រព័ន្ធទូទាត់ប្រាក់តាមអ៊ិនធឺណិតមិនទាន់ដំណើរការនិងអត្រានៃការប្រើប្រាស់អ៊ិនធឺណិតនៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ។ ក្រៅពីនេះ កម្ពុជាមិនទាន់បានកសាងភាពជឿជាក់លើការទិញទំនិញនិងការទូទាត់ប្រាក់តាមប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិតនៅឡើយ ដោយកម្ពុជាមិនទាន់មានច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក មិនទាន់មានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគន្លឹះសាធារណៈដើម្បីផ្តល់សេវាបញ្ជាក់សុវត្ថិភាពតាមប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិត និងមិនទាន់មានច្បាប់ប្រឆាំងឧក្រិដ្ឋកម្មតាមប្រព័ន្ធ ប.គ.ស. សម្រាប់ដាក់ទោសទណ្ឌដល់អ្នកប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋតាមប្រព័ន្ធនេះ។** ការដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះនឹងពន្លឿនការរីកចម្រើនដ៏រឹងមាំដល់វិស័យពាណិជ្ជកម្ម ធនាគារ និងផ្តល់ឱកាសរីកចម្រើនដោយប្រយោលដល់វិស័យផ្សេងៗទៀតជាច្រើន។

ខ)-បញ្ហាបរិស្ថាន ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងគ្រោះមហន្តរាយ

ការអភិវឌ្ឍវិស័យ **ទ-ប.គ.ស.** នឹងនាំឱ្យមានកំណើននៃការប្រើប្រាស់សម្ភារៈបរិក្ខារបច្ចេកទេសដែលអាចមានផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់និងដោយប្រយោលដល់បរិស្ថានតាមរយៈការប្រើប្រាស់ថាមពលអគ្គិសនី។ នៅឆ្នាំ២០០៦ សម្ភារៈបរិក្ខារបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានដែលប្រើប្រាស់បានបញ្ចេញឧស្ម័នពុលប្រមាណ២% ទៅ២,៥% នៃបរិមាណឧស្ម័នពុលទាំងអស់។ ប៉ុន្តែ ផ្ទុយទៅវិញ បច្ចេកវិទ្យានេះក៏អាចជួយការពារបរិស្ថាន តាមរយៈការប្រើប្រាស់វាជាជំនួយដល់ផ្នែកដទៃទៀត ដូចជាការសម្រួលចរាចរណ៍ដើម្បីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពុលពីយានយន្ត ការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ថាមពលអគ្គិសនី និងការកាត់បន្ថយក្រដាសស្នាមជាដើម។ល។ **ទ-ប.គ.ស.** ក៏អាចជាឧបករណ៍ ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ជួយទប់ស្កាត់គ្រោះថ្នាក់ តាមរយៈការផ្តល់ដំណឹងជាមុននិងសង្គ្រោះនៅពេលមានគ្រោះមហន្តរាយ និងគ្រោះធម្មជាតិកើតឡើងផងដែរ។

ក្រៅពីនេះ គ្រោះធម្មជាតិដូចជាខ្យល់កន្ត្រាក់ ល្អះភ្លៀង ទឹកជំនន់ រន្ទះជាដើម អាចប៉ះពាល់ដល់ឧបករណ៍បរិក្ខារបច្ចេកវិទ្យា និងអាចបង្កការរាំងស្ទះដល់ការផ្តល់សេវា **ទ-ប.គ.ស.**។ **ដូចនេះដើម្បីធានានិរន្តរភាពនៃការផ្តល់សេវា កាត់បន្ថយហានិភ័យពីគ្រោះធម្មជាតិ ទាំងចំពោះមនុស្ស និងឧបករណ៍បរិក្ខារបច្ចេកវិទ្យា ក៏ដូចជាដើម្បីចូលរួមទទួលខុសត្រូវក្នុងបរិស្ថានជាសកល រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងគិតគូរពីការដាក់បញ្ចូលបញ្ហាបរិស្ថាន ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយទៅក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យ ប.គ.ស. ។**

៣.)- បង្កើនវិស័យ

នៅឆ្នាំ២០២០ កម្ពុជានឹងក្លាយជាសង្គមប្រកបដោយសន្តិភាពនិងកម្មវិស័យលើវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនគ្រប់រូបនិងការឈានឡើងរបស់កម្ពុជាទៅកាន់ដំណាក់កាលថ្មីនៃការអភិវឌ្ឍ ពិសេសការធានាឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជានៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកអនាគត។

៤.)- គោលបំណងនិងគោលដៅ

គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** មានគោលបំណងផ្តល់នូវចក្ខុវិស័យ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ ក្របខ័ណ្ឌសម្របសម្រួលក្នុងការអនុវត្ត និងការរៀបចំយន្តការស្ថាប័ន សម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** នៅកម្ពុជា។ គោលនយោបាយនេះមានកម្មវត្ថុសំខាន់ គឺការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជាចរនាសម្ព័ន្ធ និងការធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវបរិយាកាសធុរកិច្ច និងការវិនិយោគលើវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ប្រកបដោយបរិយាប័ន្នចីរភាព និងប្រសិទ្ធភាព ទាំងផ្នែករូបវន្ត និងផ្នែកទន់ ឱ្យសមស្របតាមសក្តានុពល ឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែង និងសភាពការណ៍វិត្តន៍ឥតឈប់ឈរនៃបច្ចេកវិទ្យា។ គោលនយោបាយនេះ ក៏មានគោលបំណងដាក់ចេញនូវវិធានការប្រទាក់ក្រឡាគ្នានិងអន្តរាគមន៍ជាក់លាក់តាមតម្រូវការជាក់ស្តែងនិងមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់សម្រាប់រហូតដល់ឆ្នាំ២០២០។

ដើម្បីសម្រេចចក្ខុវិស័យនិងគោលបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចយកគោលដៅចំនួនបី៖ ១)-ការពង្រឹងនិងពង្រីកការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ **ឧ-ប.គ.ព.** ២)-ការជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និង៣)-ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម **ប.គ.ព.** ឱ្យមានភាពសម្បូរបែបនិងការជំរុញការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព.**។

១-ការពង្រឹងនិងពង្រីកការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការប្រើប្រាស់សេវាទូរគមនាគមន៍ តាមរយៈការពង្រីកវិសាលភាពអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿនគ្របដណ្តប់លើទីប្រជុំជន និងតាមទីជនបទ ព្រមទាំងបង្កើនអត្រាប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទដៃអ៊ិនធឺណិតនិងការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ ដូចមានកំណត់ក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងការប្រើប្រាស់សេវាទូរគមនាគមន៍

	អត្រាគោលដៅឆ្នាំ២០២០
វិសាលភាពអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿនគ្របដណ្តប់លើទីប្រជុំជន	១០០%
វិសាលភាពអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿនគ្របដណ្តប់លើទីជនបទ	៧០%
អត្រានៃការប្រើប្រាស់សេវាទូរស័ព្ទចល័ត	១០០%
អត្រានៃការប្រើប្រាស់សេវាអ៊ិនធឺណិត	៨០%
អត្រានៃការប្រើប្រាស់សេវាអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿន	៧០%
អត្រាគ្រួសារដែលប្រើប្រាស់សេវាអ៊ិនធឺណិត	៣០%
អត្រាគ្រួសារដែលមានកុំព្យូទ័រប្រើប្រាស់	៣០%
អត្រានៃការតភ្ជាប់អ៊ិនធឺណិតនៃវត្ថុ (Internet of Things)	១០%

២. ការជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស តាមរយៈការបង្កើនអត្រានៃមន្ត្រីរាជការថ្នាក់កណ្តាល មន្ត្រីរាជការថ្នាក់មូលដ្ឋានឱ្យចេះប្រើប្រាស់សូហ្វ៊ែរកម្មវិធីមូលដ្ឋាន អត្រាសិស្សានុសិស្សដែលបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់ទុតិយភូមិទាំងអស់មានបំណិនវិជ្ជាជីវៈ ប.គ.ស. និងបង្កើនអត្រាធនធានមនុស្សដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ប.គ.ស. ។

ការជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស

	អត្រាគោលដៅឆ្នាំ២០២០
អត្រានៃមន្ត្រីរាជការថ្នាក់កណ្តាលដែលចេះប្រើប្រាស់សូហ្វ៊ែរកម្មវិធីមូលដ្ឋាន	៩៥%
អត្រាមន្ត្រីរាជការថ្នាក់មូលដ្ឋានដែលចេះប្រើប្រាស់សូហ្វ៊ែរកម្មវិធីមូលដ្ឋាន	៧៥%
អត្រាសិស្សដែលបញ្ចប់ការសិក្សាទុតិយភូមិទទួលបានការបណ្តុះ បណ្តាលបំណិនវិជ្ជាជីវៈ ផ្នែក ប.គ.ស.	១០០%
អត្រានៃធនធានមនុស្សដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ប.គ.ស. ធៀបជាមួយជំនាញដទៃទៀត	១៥%
អត្រានៃអ្នកបច្ចេកទេសក្នុងវិស័យ ប.គ.ស. សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍ	៣០ នាក់ក្នុង ១ លាននាក់
អត្រានៃអ្នកស្រាវជ្រាវក្នុងវិស័យ ប.គ.ស.	១០ នាក់ក្នុង ១ លាននាក់

៣-ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម ប.គ.ស. ឱ្យមានភាពសម្បូរបែបដោយពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រង ការរៀបចំណាត់ថ្នាក់ និងការចុះបញ្ជីនៃក្រុមហ៊ុនផលិត និងផ្តល់សេវាកម្ម ប.គ.ស. និងជំរុញការប្រើប្រាស់ ប.គ.ស. តាមរយៈការជំរុញការប្រើប្រាស់សារអេឡិចត្រូនិក និងគេហទំព័រតាមស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ។

ការជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម ប.គ.ស. និងការជំរុញការប្រើប្រាស់

	អត្រាគោលដៅឆ្នាំ២០២០
អត្រាក្រុមហ៊ុន ប.គ.ស. បានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការ	ស្របតាមអត្រានៅឆ្នាំ២០២០ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម
អត្រានៃការប្រើប្រាស់សារអេឡិចត្រូនិករបស់ក្រសួង-ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ថ្នាក់ជាតិ និងក្រោមជាតិ	១០០%
អត្រានៃការប្រើប្រាស់គេហទំព័រតាមស្ថាប័នរដ្ឋ	១០០%

៥.)- ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ

ដើម្បីសម្រេចបាននូវវិស័យ គោលបំណង និងគោលដៅខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រចម្បង ចំនួនបី៖

- ១. ពង្រឹងមូលដ្ឋាននៃការអភិវឌ្ឍវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព. ។**
- ២. ពង្រឹងសន្តិសុខនិងជំរុញការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម **ឧ-ប.គ.ព.។**
- ៣. ជំរុញការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព. ។**

៦.)- វិធានការគោលនយោបាយនិងផែនការសកម្មភាព

នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលដាក់ចេញនិងជំរុញអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយ សំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

៦.១)- ការពង្រឹងមូលដ្ឋាននៃការអភិវឌ្ឍវិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.ព.)

ក. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយនិងគតិយុត្ត

- ជំរុញការរៀបចំនិងការអនុម័តគោលនយោបាយអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿន (broadband policy) គោលនយោបាយវិទ្យុគមនាគមន៍ គោលនយោបាយកាតព្វកិច្ចសេវាសកល និងគោលនយោបាយ ឬ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រគាំទ្រផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ដោយយកចិត្តទុកដាក់លើគ្រប់ ទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម និងសុខដុមនីយកម្មក្នុងតំបន់និងពិភពលោក។
- ជំរុញការរៀបចំនិងការអនុម័ត ច្បាប់ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មអេឡិកត្រូនិក អនុក្រឹត្យស្តីពីវិទ្យុគមនាគមន៍ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ជាអាទិ៍ រដ្ឋាភិបាលអេឡិកត្រូនិក និង ហត្ថលេខាឌីជីថល ដើម្បីធានាការប្រកួតប្រជែងស្មោះត្រង់និងស្របច្បាប់ ការប្រើប្រាស់ធនធាន ទូរគមនាគមន៍កម្រឡើងមានប្រសិទ្ធភាព និងជំរុញការអភិវឌ្ឍពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិកត្រូនិក និង កសាងទំនុកចិត្តលើប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុតាមប្រព័ន្ធអេឡិកត្រូនិក។
- ជំរុញកិច្ចសហការរៀបចំនិងអនុម័តច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបឧក្រិដ្ឋកម្មតាមប្រព័ន្ធ **ប.គ.ព. ។**
- ជំរុញការរៀបចំនិងការអនុម័តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តស្តីពីការការពារព័ត៌មាននិងស្ត្រី លើការ ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ **ប.គ.ព.** និងការការពារព័ត៌មានឯកជនតាមប្រព័ន្ធ **ប.គ.ព.។**
- ជំរុញការធ្វើនិយ័តកម្មលើវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.។**
- បង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រងធនធានកម្រ ជាពិសេសវិសាលគមន៍វិទ្យុគមនាគមន៍។

ខ-ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព.

- ជំរុញការវិនិយោគលើការតភ្ជាប់តាមខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រនិងតាមប្រព័ន្ធផ្កាយរណប។
- ជំរុញការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿន ឱ្យបានទូលំទូលាយលើផ្ទៃប្រទេស ដើម្បី ផ្តល់ភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រើប្រាស់និងមានតម្លៃសមរម្យ (accessibility affordability and

availability) ជាពិសេសនៅតាមវិទ្យាល័យរដ្ឋ តំបន់ឧស្សាហកម្ម តំបន់ទេសចរណ៍ និងតំបន់ដែល
មានសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការរៀបចំគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តដល់ការវិនិយោគលើ
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងនេះនិងការអនុវត្តកម្មវិធីកាតព្វកិច្ចសេវាសកល។

- លើកទឹកចិត្តការប្រើប្រាស់ឱ្យអស់លទ្ធភាពនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្ទឹងខ្នងនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរួម។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ ដើម្បីពន្លឿន
ឌីជីថលនីយកម្មនៃប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍ និងការផ្តល់សេវារួមសម្រាប់វិស័យ ឧ-ប.គ.ព. និងសោត-
ទស្សន៍។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងការរៀបចំប្លង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និង
បណ្តាញរួមលើវិស័យទូរគមនាគមន៍ដោយត្រូវបន្ស៊ីជាមួយនឹងប្លង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគមនាគមន៍
ការផ្គត់ផ្គង់ថាមពល ការបំភ្លឺសាធារណៈ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ការបង្កើតកាតសំណល់រឹងនិងរាវ និងប្លង់
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត។
- ស្ថាបនានិងពង្រីកបណ្តាញតភ្ជាប់រវាងក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាអ៊ិនធឺណេត ទាំងក្នុងស្រុកនិងច្រកទ្វារ
អន្តរជាតិ ជាពិសេសបណ្តាញតភ្ជាប់អ៊ិនធឺណិតរវាងកម្ពុជានិងអាស៊ាន (Internet Exchange Point) ។
- ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានជាតិ ដោយពិនិត្យ រៀបចំ និងថែទាំបណ្តាញដែល
មានស្រាប់ ព្រមទាំងកៀរគរធនធានសម្រាប់ពង្រីកបណ្តាញបន្ថែម។
- ពង្រឹងសមត្ថភាពលើការគ្រប់គ្រងធនធានអាសយដ្ឋានអេឡិចត្រូនិកនិងរៀបចំឱ្យមានក្របខ័ណ្ឌ
បច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់អាសយដ្ឋាន IPv6 នៅកម្ពុជា។
- បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រងទិន្នន័យរួមសម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាលដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាពពក។
- ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្លង់លេខទូរគមនាគមន៍និងក្បាលលេខទូរគមនាគមន៍ជាតិ។
- សិក្សាពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព.។
- រៀបចំនិងបង្កើតក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេសដើម្បីបន្តនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ
ឧ-ប.គ.ព. ។

គ-ការកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល

- រៀបចំយន្តការសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធីកាតព្វកិច្ចសេវាសកលក្នុងវិស័យ ឧ-ប.គ.ព.។
- ជំរុញនិងលើកទឹកចិត្តការប្រើប្រាស់ភាសាជាតិក្នុងសូហ្វវែរកម្មវិធី មាតិកាព័ត៌មាន និងឯកសារ
បច្ចេកទេសនានា ដើម្បីបង្កភាពងាយស្រួលដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការប្រើប្រាស់និងស្វែងយល់អំពី
ប.គ.ព.។
- រៀបរៀងវេទនាបច្ចេកសព្ទក្នុងវិស័យ ឧ-ប.គ.ព.។
- បញ្ជ្រាបការយល់ដឹងនិងជំរុញការប្រើប្រាស់ ប.គ.ព. សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍នៅតាមជនបទ។
- ជំរុញការផលិតនិងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាជំនួយសម្រាប់ជនពិការ ។

- លើកទឹកចិត្តស្តីឱ្យចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** តាមរយៈការផ្តល់ឱកាសដល់ស្ត្រីទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញនិងមានឱកាសការងារ ឬបំពេញការងារពិចម្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងគ្មានការរើសអើង។
- លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព.** សម្រាប់បញ្ចូលការយល់ដឹងអំពីយេនឌ័រ។

យ-ការលើកកម្ពស់កម្រិតអក្ខរកម្ម ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សជំនាញ និងការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍លើវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.**

- រៀបចំក្របខ័ណ្ឌអក្ខរកម្ម **ប.គ.ព.** ដើម្បីលើកកម្ពស់សមត្ថភាពប្រជាជនក្នុងការប្រើប្រាស់ **ប.គ.ព.** សម្រាប់ការទទួលបានការគ្រប់គ្រង ការសិក្សា ការវិភាគ និងការបង្កើតព័ត៌មាន។
- បញ្ចូលការយល់ដឹងអំពីសារប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់សេវា **ឧ-ប.គ.ព.** ទៅដល់គ្រប់គូអង្គជាពិសេស យុវជន និងស្ត្រី និងគ្រប់ទីកន្លែង តាមរយៈសិក្ខាសាលា ការបោះពុម្ពផ្សាយ និងការផ្សព្វផ្សាយទៅតាមមធ្យោបាយផ្សេងៗទៀត ។
- រៀបចំផែនការលើកកម្ពស់កម្រិតអក្ខរកម្ម **ឧ-ប.គ.ព.** មូលដ្ឋាន ដល់មន្ត្រីរាជការក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលទៀងទាត់និងសម្បូរបែបតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង។
- បង្កើតយន្តការពិនិត្យនិងវាយតម្លៃជារៀងរាល់ឆ្នាំអំពីកម្រិតយល់ដឹង និងជំនាញប្រើប្រាស់ **ឧ-ប.គ.ព.** របស់មន្ត្រីរាជការនិងនិស្សិត។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាផ្នែក **ឧ-ប.គ.ព.** ឱ្យមានភាពសម្បូរបែបនិងទាន់សម័យ សម្រាប់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា វិទ្យាល័យ អនុវិទ្យាល័យ និងស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលជំនាញដទៃទៀត។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនជំនាញខាងផ្នែក **ឧ-ប.គ.ព.** និងអន្តរជំនាញ និងសម្រាប់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា វិទ្យាល័យ អនុវិទ្យាល័យ និងស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលជំនាញដទៃទៀត។
- រៀបចំប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សជំនាញ **ឧ-ប.គ.ព.** ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការទីផ្សារការងារនិងចូលរួមសហការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សនាពេលអនាគត។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំគោលនយោបាយលើកកម្ពស់ជំនាញវិជ្ជាជីវៈនិងគ្រូបង្គោល ព្រមទាំងអ្នកស្រាវជ្រាវក្នុងវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ។
- ជំរុញការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលប្រលងយកវិញ្ញាបនបត្រឯកទេសខាងផ្នែក **ឧ-ប.គ.ព.** តាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ។
- រៀបចំផែនការមេសម្រាប់ជំរុញការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍលើវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ។
- ជំរុញការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និងនវានុវត្តន៍ក្នុងវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** ដោយលើកទឹកចិត្តឱ្យមានកិច្ចសហការរវាងសាកលវិទ្យាល័យវិស័យសាធារណៈនិងវិស័យឯកជន។

- រៀបចំយន្តការសម្រាប់គ្រប់គ្រងផែនការកសាងសមត្ថភាព និងការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍក្នុងវិស័យ
ឧ-ប.គ.៧.។

**៦.២)-ការពង្រឹងសន្តិសុខនិងការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យា
 គមនាគមន៍និងព័ត៌មាន (ឧ-ប.គ.៧.)**

ក-ការពង្រឹងសន្តិសុខ ឧ-ប.គ.៧.

- បញ្ជាបករយល់ដឹងខាងផ្នែកសន្តិសុខ **ឧ-ប.គ.៧.** ទៅតាមកម្រិតដល់គូអង្គពាក់ព័ន្ធ។
- រៀបចំនិងជំរុញការអនុវត្តសេចក្តីណែនាំនិងវិធានបច្ចេកទេសផ្សេងៗស្តីពីសន្តិសុខ **ឧ-ប.គ.៧.** ទៅដល់គូអង្គពាក់ព័ន្ធ។
- រៀបចំក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេសថ្នាក់ជាតិស្តីពីសន្តិសុខ **ឧ-ប.គ.៧.។**
- ពង្រឹងសមត្ថភាពក្រុមការងារជាតិឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាបន្ទាន់នៃកុំព្យូទ័រ ដើម្បីការពារ និងទប់ស្កាត់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទៅនឹងការវាយប្រហារនានាមកលើប្រព័ន្ធព័ត៌មានក្នុងស្រុក។
- បង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់អំពីស្ថិរភាពនិងសុវត្ថិភាពគេហទំព័រស្ថាប័នសាធារណៈគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ដោយដាក់ចេញវិធានការទប់ទល់នឹងការវាយប្រហារដែលបង្កឱ្យខូចខាតព័ត៌មាន និងវិធីសាស្ត្រធានានិរន្តរភាពនៃដំណើរការគេហទំព័រ។
- បង្កើតយន្តការភាពជាដៃគូរវាងស្ថាប័នរដ្ឋ សកលវិទ្យាល័យ និងឯកជន ដាក់ចេញផែនការសកម្មភាពជាក់ស្តែង ក្នុងការឆ្លើយតបចំពោះការគំរាមកំហែងដល់សន្តិសុខ **ឧ-ប.គ.៧.** និងយកចិត្តទុកដាក់បណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីជំនាញនិងលើកកម្ពស់ជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធសន្តិសុខ **ឧ-ប.គ.៧.។**
- រៀបចំបទដ្ឋានបច្ចេកទេសសម្រាប់ការងារកោសល្យវិថីយឌីជីថល និងបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលកោសល្យវិថីយឌីជីថលថ្នាក់ជាតិសម្រាប់ធ្វើកោសល្យវិថីយនិងបញ្ជាក់កសុភាងឌីជីថល។
- បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលជាតិគ្រប់គ្រងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគន្លឹះសាធារណៈ (Public Key Infrastructure) សម្រាប់ផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ដល់ក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាបញ្ជាក់ហត្ថលេខាឌីជីថល។
- កំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានសំខាន់ៗ (Critical Information infrastructure) និងបង្កើតយន្តការការពារហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងនោះ។
- បង្កើនកិច្ចសហការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការវាយប្រហារមកលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មាន តាមរយៈការចែករំលែកនិងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងព័ត៌មានជាមួយបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់និងលើសកលលោក។
- ជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយស្ថាប័នជាតិនិងអន្តរជាតិ បង្កើតទំនាក់ទំនង ដើម្បីតាមដានបង្ការទប់ស្កាត់ និងការពារសន្តិសុខ **ឧ-ប.គ.៧.។**

ខ-ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម ឧ-ប.គ.៧.

- ជំរុញការពង្រឹងគុណភាពនិងពិធីកម្មសេវា **ឧ-ប.គ.៧.** ឱ្យកាន់តែប្រសើរ ទាន់សម័យ និងសម្បូរបែប។

- លើកទឹកចិត្តការវិនិយោគលើវិស័យ ប.គ.ព. មានជាអាទិ៍ ការអភិវឌ្ឍស្បៀងវិស័យ មាតិកាព័ត៌មាន ការផលិតឧបករណ៍គ្រឿងសម្ភារៈបរិក្ខារ ឧ-ប.គ.ព. និងការផ្តល់សេវាផ្សេងៗ។
- រៀបចំគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តនានា រួមទាំងការសម្រួលលើការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និងការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ ព្រមទាំងធានារ៉ាប់រងប្រកួតប្រជែងដោយស្មើភាព តម្លាភាព និងបើកចំហ។
- រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់អភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម ប.គ.ព. ក្នុងរយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែង។
- រៀបចំប្រព័ន្ធទិន្នន័យ និងស្ថិតិលើវិស័យ ឧ-ប.គ.ព. តាមរយៈការបង្កើតយន្តការប្រមូល សិក្សា វិភាគ រក្សាទុក និងផ្សព្វផ្សាយ។
- បង្កើតស្តង់ដារជាតិសម្រាប់វិស័យ ឧ-ប.គ.ព.។
- ជំរុញការរៀបចំចំណាត់ថ្នាក់ប្រតិបត្តិករទូរគមនាគមន៍ ដោយធ្វើការបែងចែកប្រតិបត្តិករហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងបណ្តាញពីប្រតិបត្តិករសេវាទូរគមនាគមន៍ ដើម្បីជំរុញនិងទាក់ទាញការវិនិយោគ ការបង្កើតសេវាថ្មីៗ និងការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង។
- ជំរុញការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ វិញ្ញាបនបត្រ ឬលិខិតអនុញ្ញាតសម្រាប់ការនាំចូល ការផលិត ការផ្គុំដំឡើង និងចែកចាយស្បៀងវិស័យ គ្រឿងសម្ភារៈបរិក្ខារ និងការផ្តល់សេវាបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានផ្សេងទៀត។
- ជំរុញការវិនិយោគក្នុងការបង្កើតស្ថានឧស្សាហកម្ម ប.គ.ព.។
- បង្កើតយន្តការសហប្រតិបត្តិការរវាងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអន្តរជាតិ ព្រមទាំងជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍនានា ទាំងកម្រិតតំបន់ និងពិភពលោក ដើម្បីចែករំលែកចំណេះដឹង ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា បទពិសោធន៍ ឧត្តមានុវត្ត និងការកសាងសមត្ថភាព។
- បន្តរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍នានា ដើម្បីបង្ហាញអំពីការវិនិយោគបច្ចេកវិទ្យាចុងក្រោយ និងអត្ថប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម។
- បន្តរៀបចំការប្រកួតប្រជែងលើឧស្សាហកម្មបច្ចេកវិទ្យាឈានមុខនៅកម្ពុជា ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ និងនវានុវត្តន៍។
- ជំរុញនិងលើកទឹកចិត្តក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុក ចូលរួមលើគម្រោងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យ ឧ-ប.គ.ព.។

៦.៣)- ការជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន (ប.គ.ព.)

ក-ការអភិវឌ្ឍនិងប្រើប្រាស់ស្បៀងវិស័យក្នុងក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិកត្រួតពិនិត្យ

- រៀបចំក្របខ័ណ្ឌនិងយន្តការរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិករួមមួយ ដើម្បីបំពេញការងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សន្សំសំចៃពេលវេលានិងថវិកា។
- សិក្សាស្រាវជ្រាវ និងកំណត់អាទិភាពស្បៀងវិស័យព័ត៌មាន ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័នសាធារណៈ និងរៀបចំផែនការពង្រីកសេវារដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់រយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែង។

- បង្កើតក្រុមការងារមន្ត្រីបង្គោលទទួលបន្ទុកផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន ដោយមានការចូលរួមពីមន្ត្រីបង្គោលនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័នសាធារណៈពាក់ព័ន្ធ។
- ជំរុញការអភិវឌ្ឍ និងការប្រើប្រាស់សូហ្វវែរកម្មវិធី មានជាអាទិ៍ កម្មវិធីគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ គ្រប់គ្រងឯកសាររដ្ឋាភិបាល គ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ គ្រប់គ្រងសេវាសាធារណៈ និងកម្មវិធីសម្រួលពាណិជ្ជកម្មព្រមទាំងសូហ្វវែរកម្មវិធីផ្សេងៗទៀត ដើម្បីផ្តល់សេវាជូនប្រជាជន។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដើម្បីរៀបចំប្រព័ន្ធទិន្នន័យរួមថ្នាក់ជាតិ និងប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយជាតិ សម្រាប់សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និងសូហ្វវែរកម្មវិធីចាំបាច់ដទៃទៀត។

ខ-ការជំរុញពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក

- បញ្ឈប់ការយល់ដឹងអំពីផលប្រយោជន៍ និងហានិភ័យនៃការប្រើប្រាស់ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិកដល់ប្រជាជន។
- ជំរុញការអភិវឌ្ឍនិងការប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការទូទាត់ប្រាក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ប្រកបដោយទំនុកចិត្តនិងសុវត្ថិភាព។
- លើកកម្ពស់គុណភាពនិងប្រសិទ្ធភាពប្រព័ន្ធផ្ញត្តិស្លឹកនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងការរៀបចំយន្តការប្រមូលពន្ធ និងអាករផ្សេងៗលើពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក។

គ-ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ស. សម្រាប់ការពារបរិស្ថាន ការសម្របនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ

- រៀបចំនិងអនុវត្តផែនការសកម្មភាពឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងវិស័យ ឧ-ប.គ.ស.។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធរៀបចំក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេសរួម សម្រាប់ការបញ្ឈប់ការយល់ដឹងអំពីបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមរយៈការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ស.។
- រៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងបញ្ឈប់ការយល់ដឹងស្តីពីការសម្របទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរអាកាសធាតុក្នុងវិស័យ ឧ-ប.គ.ស.។
- ជំរុញកិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យរួមសម្រាប់ផ្អាកទិន្នន័យសំខាន់ៗក្នុងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ការការពារបរិស្ថាន និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- ជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានបែតង តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តការផលិតនិងការនាំចូលសម្ភារៈបច្ចេកវិទ្យាទំនើបនិងសន្សំសំចៃថាមពល។
- ជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ស. សម្រាប់គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ កាកសំណល់ និងការប្រើប្រាស់ថាមពល។
- ជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ស. សម្រាប់ត្រៀមខ្លួនឆ្លើយតបទៅនឹងគ្រោះមហន្តរាយ គ្រោះធម្មជាតិ និងការផ្តល់សេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់។

៧.)- យន្តការដឹកនាំ សម្របសម្រួល និងអនុវត្តគោលនយោបាយ

៧.១)-ស្ថាប័នដឹកនាំ សម្របសម្រួល និងការពង្រឹងអង្គការជំនាញ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាប្រគល់ភារកិច្ចជូនក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ជាក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចសម្រាប់ដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងលើវិស័យ **ទ-ប.គ.ព.** និងមានភារកិច្ចជាស្ថាប័នសម្របសម្រួលអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ទ-ប.គ.ព.**។ ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ត្រូវបង្កើតយន្តការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងវិស័យឯកជន ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយនេះឱ្យទទួលបានជោគជ័យ។ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័នសាធារណៈ រាជរដ្ឋាភិបាលលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការបង្កើតអង្គការជំនាញនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ននានា ដើម្បីទទួលខុសត្រូវផ្នែក **ប.គ.ព.** នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័នរបស់ខ្លួន។ អង្គការជំនាញត្រូវទំនាក់ទំនង និងសម្របសម្រួលកិច្ចការបច្ចេកទេសជាមួយអង្គការជំនាញរបស់ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ដើម្បីធានានូវភាពអាចប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានៃប្រព័ន្ធ **ទ-ប.គ.ព.** ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងស័ក្តិសិទ្ធភាព។

៧.២)-យន្តការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយវិស័យឯកជន-ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ

វិស័យឯកជននិងស្ថាប័នស្រាវជ្រាវដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការវិនិយោគលើវិស័យ **ទ-ប.គ.ព.** នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ហេតុនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចាត់ទុកវិស័យឯកជននិងស្ថាប័នស្រាវជ្រាវជាដៃគូចូលរួមកំណត់ទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍វិស័យនេះឱ្យបានជោគជ័យ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវយន្តការពិគ្រោះយោបល់។ ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ដឹកនាំនិងសម្របសម្រួលការពិគ្រោះយោបល់ ដើម្បីស្នើឱ្យមានការកែសម្រួលក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយនិងគតិយុត្ត ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពនានា តាមរយៈការស្វែងរកធាតុចូល សិក្សា វិភាគនិងរកដំណោះស្រាយលើបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យនេះ សំដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យនេះ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន បីភាពសុវត្ថិភាព និងភាពជាដៃគូ។

៧.៣)- កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

ក្នុងបរិបទតំបន់ការប្រើប្រាស់នីយកម្មនិងសាកលការប្រើប្រាស់នីយកម្មនេះ កម្ពុជាចាត់ទុកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ គឺជាយន្តការសំខាន់មួយ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ទ-ប.គ.ព.**។ កម្ពុជាត្រូវលើកម្ពស់តួនាទីបុរេសកម្មរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងនិងការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាននិងចូលរួមប្រក្រាបអាស៊ានទៅជាមជ្ឈមណ្ឌល **ប.គ.ព.** តំបន់និងមជ្ឈមណ្ឌលផ្គត់ផ្គង់ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ **ទ-ប.គ.ព.** ដល់ទីផ្សារការងារតំបន់។ លើសពីនេះ កម្ពុជានឹងអនុវត្តតួនាទីស្នើមុខស្នើសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ចូលរួមសហការជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគីនិងក្នុងក្របខ័ណ្ឌអនុតំបន់តំបន់ និងពិភពលោក សំដៅធានាបានផលប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមក សុខដុមនីយកម្មនៃការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ទ-ប.គ.ព.** និងការពារ ទប់ស្កាត់ និងឆ្លើយតបទៅនឹងរាល់ការវាយប្រហារតាមប្រព័ន្ធ **ទ-ប.គ.ព.**។

៧.៤)-ការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុ

ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ជាស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវលើវិភាគចំណាយ ស្របតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។ ថវិកាសម្រាប់ការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ មានប្រភពមកពីរាជរដ្ឋាភិបាល វិស័យឯកជន ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

ដៃគូសន្ទនា មូលនិធិភាគពូកិច្ចសេវាសាកល មូលនិធិការកសាងសមត្ថភាព និងការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍ ជំនួយឥតសំណង និងមកពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្សេងៗទៀត។

៧.៥)-ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ

ដើម្បីធានាវឌ្ឍនភាពជាប្រចាំ ប្រសិទ្ធភាព និងសង្គតិភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្រគល់ភារកិច្ចជូនក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ជាក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃលើការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ ដែលរួមមាន៖

- ការប្រៀបធៀបលទ្ធផលទៅនឹងសូចនាករដែលបានកំណត់នៅក្នុងគោលដៅនៃគោលនយោបាយ។
- ការវាយតម្លៃលើការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពដែលបានចែងក្នុងក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ។
- ការធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីវឌ្ឍនភាពនិងបញ្ហាប្រឈមនានាក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះរៀងរាល់ប្រាំមួយខែម្តងជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីចាត់វិធានការបន្ទាន់ចាំបាច់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខនិងបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយនេះឱ្យបានជោគជ័យ។
- ការត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃអំពីវឌ្ឍនភាពនិងពិនិត្យគោលនយោបាយនេះឡើងវិញនៅឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីលើក ឯអនុសាសន៍ឱ្យមានការកែប្រែគោលនយោបាយទាន់សភាពការណ៍ស្របតាមការវិវឌ្ឍនៃបច្ចេកវិទ្យា និងនិន្នាការតំបន់និងពិភពលោក។

៨.)- ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

៨.១)-ហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្របសម្រួលស្ថាប័ន

ការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ទ-ប.គ.៧** ឱ្យបានជោគជ័យ ទាមទារនូវធនៈនយោបាយច្បាស់លាស់ និងរឹងមាំ និងការចូលរួមពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។ ភាពខ្វះខាតនូវកត្តាណាមួយ នឹងបង្កជាបញ្ហាវង្វេងស្ទះដល់ដំណើរការអនុវត្តគោលនយោបាយ ក៏ដូចជាដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ទ-ប.គ.៧** និងវិស័យពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល ប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ក្នុងការជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធានការទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដាក់ចេញដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ទ-ប.គ.៧** ។

៨.២)-ហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យា

បច្ចេកវិទ្យាដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យ **ទ-ប.គ.៧** មានការវិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ ដូចនេះ គ្រឿងសម្ភារៈ-បរិក្ខារ **ទ-ប.គ.៧** មួយចំនួនធំ ងាយនឹងមិនឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការក្នុងរយៈពេលវែង។ កត្តានេះទាមទារឱ្យក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ត្រូវរៀបចំផែនការលម្អិតយ៉ាងគត់មត់សម្រាប់រយៈពេលខ្លីនិងមធ្យម និងត្រូវប្រមើលមើលអំពីនិន្នាការនៃការវិវឌ្ឍនៃបច្ចេកវិទ្យា។

៩.)- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការអភិវឌ្ឍវិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** នៅកម្ពុជា កំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលប្រែប្រួលសំខាន់មួយ ជាពិសេសក្នុង រយៈពេល៥ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ដែលវិស័យនេះបានចូលរួមចំណែកនិងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងជីវិតរបស់នៅរបស់ ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងនៅក្នុងទីក្រុងនិងជនបទ។ ប្រការនេះទាមទារការគិតគូរអំពីអភិក្រមថ្មីពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រីក កាលានុវត្តអភិវឌ្ឍន៍និងការវិនិយោគក្នុងវិស័យគាំទ្រថ្មី ពិសេសតាមរយៈការកែលម្អនិងពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិង បណ្តាញផ្លូវខ្ពង់ខ្ពស់នៅទូទាំងប្រទេស ការពង្រឹងនិងការជំរុញការប្រើប្រាស់សេវា **ប.គ.ព.** ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព សន្តិសុខ និងភាពជឿទុកចិត្ត និងការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកជំនាញ ការកសាងសមត្ថភាពនិងការស្រាវជ្រាវនិង អភិវឌ្ឍ ព្រមទាំងការពង្រឹងយន្តការស្ថាប័នប្រកបដោយសមត្ថភាពនិងមានប្រសិទ្ធភាព។

ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ **ឧ-ប.គ.ព.** សំដៅផ្តល់នូវ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយនិងយន្តការជាក់លាក់សម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា និងបង្កើតការងារ ដោយផ្តោតលើការលើកទឹកចិត្តការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ នវានុវត្តន៍ ការជំរុញនិងលើកទឹកចិត្តក្រុមហ៊ុនវ័យក្មេង និងការ អភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម។ តាមរយៈគោលនយោបាយនេះ កម្ពុជានឹងសម្រេចបាននូវការផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធ សង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចមួយជ្រាលជ្រៅ ដើម្បីឈានទៅសង្គមដែលមានការតភ្ជាប់គ្រប់ទីកន្លែងនិងគ្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចក្នុង ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាធាតុគមន៍និងព័ត៌មាន ជាពិសេសឈានទៅសង្គមព័ត៌មានលើសេដ្ឋកិច្ចទ្វិនិងសេដ្ឋកិច្ច ឌីជីថល។

**ឧបសម្ព័ន្ធ
ឧបសម្ព័ន្ធទី១ វាក្យស័ព្ទ**

ពាក្យបច្ចេកទេស	ការពន្យល់
បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និង ព័ត៌មាន(ប.គ.ព.) Information and Communication Technology (ICT)	បច្ចេកវិទ្យាទាំងឡាយណាដែលគ្រប់គ្រងនិងដំណើរការព័ត៌មាន។ បច្ចេកវិទ្យាទាំងនោះរួមមាន វិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ទូរស័ព្ទ ឧបករណ៍បណ្តាញ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងឯកសារ សូហ្វវែរ ឬសូហ្វវែរកម្មវិធីជាច្រើនទៀត។
សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល Digital Economy	សេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកលើបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដូចជាអ៊ិនធឺណិតជាដើម។
ទូរគមនាគមន៍ Telecommunications	វិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យាក្នុងការបញ្ជូន និងទទួលសំឡេង ទិន្នន័យ ស៊ីញ៉ាល់ រូបភាព ឬប្រភេទព័ត៌មានដទៃទៀត តាមរយៈការប្រើប្រាស់ថាមពលអេឡិចត្រូម៉ាញ៉េទិកក្រោមទម្រង់អគ្គិសនី វិទ្យុ ពន្លឺ ឬទម្រង់ដទៃទៀត។
អ៊ិនធឺណិតលឿនលឿន Broadband Internet	ប្រភេទអ៊ិនធឺណិត ដែលអាចបញ្ជូននិងទទួលទិន្នន័យគ្រប់ប្រភេទដូចជា រូបភាព សំលេង អត្ថបទ វីដេអូ ។ល។ បានក្នុងពេលតែមួយ។ អ៊ិនធឺណិតលឿនលឿននេះត្រូវមានល្បឿននៃការបញ្ជូន ឬទទួលទិន្នន័យធំជាង ឬស្មើ 1 Mbps។
អក្ខរកម្ម ប.គ.ព. ICT Literacy	លទ្ធភាពដែលអាចប្រើប្រាស់ ប.គ.ព. ដើម្បីទំនាក់ទំនង ស្វែងរក វិភាគ បង្កើត និងគ្រប់គ្រងព័ត៌មានស្របតាមផ្លូវច្បាប់និងក្រមសីលធម៌នានា។
សូហ្វវែរកម្មវិធី Application Software	ជាកម្មវិធីកុំព្យូទ័រទាំងឡាយណា ដែលអាចអោយអ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយធ្វើកិច្ចការជាក់លាក់ណាមួយបាននៅលើកុំព្យូទ័រ។
ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក e-Commerce	ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មទំនិញឬសេវាតាមប្រព័ន្ធ ប.គ.ព. ដូចជាតាមបណ្តាញអ៊ិនធឺណិតជាដើម។
រដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិក e-Government	ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ប.គ.ព. ដោយស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលដើម្បីធ្វើទំនាក់ទំនងឬផ្តល់សេវាកម្មដល់ប្រជាពលរដ្ឋ វិស័យឯកជន និងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលផ្សេងទៀត ។
ទេសចរណ៍អេឡិចត្រូនិក e-Tourism	ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ប.គ.ព. សម្រាប់ផ្តល់សេវាកម្មនានាក្នុងវិស័យទេសចរណ៍និងបដិសណ្ឋារកិច្ច។
ការអប់រំតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក	ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ប.គ.ព. សម្រាប់ការសិក្សាអប់រំ។

e-Education	
ឧស្សាហកម្ម ឧ.គ.វ. ICT Industry	ឧស្សាហកម្មផលិតឧបករណ៍ គ្រឿងបន្លំសម្ភារៈ ឧ.គ.វ. និងសូហ្វវែរ និងផ្តល់សេវា ឧ.គ.វ. ។
សន្តិសុខ ឧ.គ.វ. ICT Security	ផលិតផល សេវាកម្ម ឬវិធានការទាំងឡាយណាដែលធ្វើឡើងសម្រាប់ការការពារសុចរិតភាព រក្សាការសម្ងាត់និងភាពអាចប្រើប្រាស់បាននៃប្រព័ន្ធ និងទិន្នន័យ ឧ.គ.វ. ។
មជ្ឈមណ្ឌលកោសល្យវិច័យ ឌីជីថល Digital Forensic Lab	មជ្ឈមណ្ឌលដែលធ្វើកោសល្យវិច័យលើកស្តុតាងអេឡិកត្រូនិកនានា។
គម្លាតឌីជីថល Digital Divide	គម្លាតនៃការប្រើប្រាស់ ឧ.គ.វ. ដូចជាទូរស័ព្ទ ទូរទស្សន៍ កុំព្យូទ័រ និងអ៊ិនធឺណិត ទៅតាម តំបន់និងប្រជាសាស្ត្រ។
ធនធានវិសាលគមន៍ប្រេកង់ស៍ វិទ្យុគមនាគមន៍ Radio Frequency Spectrum	ធនធាននៃថាមពលអេឡិកត្រូម៉ាញ៉េទិចទាំងមូល ដែលត្រូវបានផ្សាយ និងត្រូវបាន កំណត់ ជាប្រេកង់ស៍ឬជំហានរលកអាកាស។
ប្រេកង់ស៍វិទ្យុ Radio Frequency	សំដៅដល់អត្រាលំយោលនៃរលកអាកាសវិទ្យុក្នុងថេរវេលាកំណត់មួយ។
បណ្តាញខ្សែកាបអុបទិកក្រោម បាតសមុទ្រ Submarine Cable Network	ជាបណ្តាញខ្សែកាបអុបទិកស្នូលកាត់តាមបាតសមុទ្រ សម្រាប់ផ្តល់សេវាទូរគមនាគមន៍។
មជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ Data Center	មជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់ផ្ទុកនិងផ្តល់សេវាទិន្នន័យ ឧ.គ.វ. ។
បច្ចេកវិទ្យាពពក Cloud Technology	បច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់គ្រប់គ្រងនិងចែករំលែកធនធាន ឧ.គ.វ. នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ ។
ប្រព័ន្ធទិន្នន័យ Database System	ប្រព័ន្ធមួយដែលមានទិន្នន័យ ទម្រង់ទិន្នន័យ និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ ។
បណ្តាញហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាតិ National Information Infrastructure	បណ្តាញហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ទ្រទ្រង់ប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលអេឡិកត្រូនិក។
អាសយដ្ឋានឌីអិនអែស Domain Name System(DNS)	ប្រព័ន្ធផ្តល់ឈ្មោះសម្រាប់កុំព្យូទ័រ ឧបករណ៍ ឬសេវាកម្មដទៃទៀតដែលបានភ្ជាប់ទៅនឹង បណ្តាញអ៊ិនធឺណិត ឬបណ្តាញផ្ទៃក្នុងណាមួយ។
IPv4 និង IPv6	IPv4 ជាប្រព័ន្ធផ្តល់អាសយដ្ឋានអ៊ិនធឺណិតដើមដំបូងដែលមានទម្រង់ ៣២bits។

	IPv6 ជាប្រព័ន្ធផ្តល់អាសយដ្ឋានអ៊ិនធឺណិតបន្ទាប់ពី IPv4 មានទម្រង់ ១២៨bits។
អ៊ិនធឺណិតនៃវត្ថុ Internet of Things (IoT)	ការភ្ជាប់ស្ថានភាពនៃវត្ថុ សត្វ ឬមនុស្ស ទៅនឹងប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិតតាមរយៈការប្រើប្រាស់បណ្តាញទូរគមនាគមន៍ឬបច្ចេកវិទ្យាផ្សេងៗទៀត។
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដ្នងខ្នង Backbond Infrastructure	បណ្តាញមេតភ្ជាប់ទៅនឹងបណ្តាញប្រើប្រាស់ដទៃទៀតនិងមានតួនាទីចម្បងសម្រាប់លំហូរទិន្នន័យទូរគមនាគមន៍។
ប្រធានផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន Chief Information Officer (CIO)	អ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ ២៥.៣.៧ សម្រាប់ទ្រទ្រង់ដំណើរការការងាររបស់ស្ថាប័ន។
ស្តង់ដារប្រតិបត្តិ Standardization	ជាដំណើរការបង្កើត ឬអនុវត្ត នូវស្តង់ដារបច្ចេកទេស ដើម្បីធ្វើឱ្យបច្ចេកវិទ្យាមានគុណភាពសុវត្ថិភាពនិងសង្គតិភាព។
ក្រុមការងារឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហា បញ្ជាក់កុំព្យូទ័រ CamCERT	អង្គការនៅក្រោមក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ដែលមានតួនាទី ការពារ ទប់ស្កាត់ឆ្លើយតបទៅនឹងការគំរាមកំហែងនានាដែលកើតឡើងចំពោះប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រទាំងឡាយ។
ហត្ថលេខាឌីជីថល Digital Signature	បច្ចេកទេសទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់បញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ ឬភាពត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់នៃសារ ឬឯកសារអេឡិចត្រូនិក។
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ Critical Information Infrastructure	ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងឡាយណាដែលអាចបង្កផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងសន្តិសុខជាតិ ប្រសិនបើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងនោះមិនដំណើរការ ឬ ត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញដោយកត្តាណាមួយ។
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគន្លឹះសាធារណៈ Public Key Infrastructure	ជាប្រព័ន្ធដែលចងភ្ជាប់នូវគន្លឹះសាធារណៈមួយជាមួយអត្តសញ្ញាណអ្នកប្រើប្រាស់ តាមរយៈអង្គការផ្តល់លិខិតបញ្ជាក់។
ទីប្រជុំជន Urban Area	សំដៅដល់គ្រប់ទីរួមស្រុកនិងក្រុង ក្នុងរាជធានី-ខេត្តនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
ទីជនបទ Rural Area	តំបន់ក្រៅពីទីរួមស្រុកនិងក្រុង នៃរាជធានី-ខេត្តត្រូវចាត់ទុកថាជាទីជនបទ។
អគ្រាគ្រួសារដែលប្រើប្រាស់ អ៊ិនធឺណិត Household with Internet access	សំដៅដល់បណ្តាញអ៊ិនធឺណិត ដែលអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទូទៅដោយសមាជិកទាំងអស់នៅក្នុងគ្រួសារនៅគ្រប់ពេល ដោយមិនគិតពីការប្រើប្រាស់ពិតប្រាកដ។ ឧបករណ៍ដែលត្រូវបានភ្ជាប់ អាចជា ឬ មិនមែនជាកម្មសិទ្ធិរបស់សមាជិកក្នុងគ្រួសារ ប៉ុន្តែ ត្រូវចាត់ទុកជាទ្រព្យសម្បត្តិនៅក្នុងគ្រួសារ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ គម្រោងអាទិភាពក្នុងវិធានការគោលនយោបាយនិងផែនការសេកម្មភាព

យុទ្ធសាស្ត្រ	ផ្នែក	គម្រោងអាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ
៦.១) ការពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យ ឧ-ប.គ.ព.	ក.ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយនិងគតិយុត្ត	ការរៀបចំគោលនយោបាយអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿន (Broadband Policy)	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការរៀបចំគោលនយោបាយសេវាកាតព្វកិច្ចសកល (USO Policy)	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការរៀបចំគោលនយោបាយវិសាលគមន៍វិទ្យុគមនាគមន៍	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការរៀបចំអនុក្រឹត្យស្តីពីវិទ្យុគមនាគមន៍	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបឧក្រិដ្ឋកម្មតាមប្រព័ន្ធ ប.គ.ព.	-ក្រសួងមហាផ្ទៃ -ក្រសួងការពារជាតិ -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មអេឡិកត្រូនិក	-ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំបទដ្ឋានគតិយុត្តសម្រាប់ហត្ថលេខាឌីជីថល	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការរៀបចំការប្រើប្រាស់ធនធានទូរគមនាគមន៍កម្រឡមានប្រសិទ្ធភាព	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំនិងអនុម័តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តស្តីពីការការពារសិទ្ធិកុមារ និងស្ត្រីលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងកិច្ចការនារី -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
ការរៀបចំការធ្វើនិយ័តកម្មលើវិស័យ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍		

		ការបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រងធនធានកម្រ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
<p>ខ.ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព.</p>	ការរៀបចំការវិនិយោគលើការស្ថាបនាខ្សែកាប៊ូអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រនិងប្រព័ន្ធផ្កាយរណប	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	
	ការជំរុញការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿន	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	
	ការលើកទឹកចិត្តការប្រើប្រាស់នូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទ្រឹងខ្នង និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរួម	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	
	ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រដើម្បីពន្លឿនឌីជីថលបន្ថែមនៃប្រព័ន្ធសោតទស្សន៍	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	
	ការរៀបចំប្លង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តនិងបណ្តាញរួមលើផ្នែកទូរគមនាគមន៍	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	
	ស្ថាបនានិងពង្រីកបណ្តាញតភ្ជាប់រវាងក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាអ៊ិនធឺណិតទាំងក្នុងស្រុកនិងច្រកទ្វារអន្តរជាតិ ជាពិសេសបណ្តាញតភ្ជាប់អ៊ិនធឺណិតរវាងកម្ពុជានិងអាស៊ាន	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	
	ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានជាតិ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	
	ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យរួមសម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាល	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	

		ការបង្កើនសមត្ថភាពលើការគ្រប់គ្រង អាសយដ្ឋានអ៊ិនធឺណិត	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្លង់លេខ ទូរគមនាគមន៍និងក្បាលលេខ ទូរគមនាគមន៍ជាតិ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការសិក្សាពីឥទ្ធិពលនៃការប្រែប្រួល អាកាសធាតុលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងបរិស្ថាន
		ការរៀបចំនិងបង្កើតក្របខ័ណ្ឌ បច្ចេកទេសដើម្បីធានាភាពធន់ទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ហេដ្ឋា- រចនាសម្ព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងបរិស្ថាន
	គ.ការកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល	ការរៀបចំយន្តការសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី កាតព្វកិច្ចសេវាសកលក្នុងវិស័យ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការជំរុញការប្រើប្រាស់ភាសាជាតិក្នុង សូហ្វវែរកម្មវិធី មាតិកាព័ត៌មាន និង ឯកសារបច្ចេកទេសនានា	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់បច្ចេកស័ព្ទក្នុង វិស័យ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		លើកកម្ពស់ការផលិត និងការប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិទ្យាជំនួយ សម្រាប់ជនពិការ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការប្រើប្រាស់ ប.គ.ព. សម្រាប់បញ្ជាប ការយល់ដឹងអំពីយេនឌ័រ	-ក្រសួងកិច្ចការនារី -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ

<p>យ.ការលើកកម្ពស់កម្រិតអក្ខរកម្មនិងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សជំនាញ ឧ-ប.គ.៧.</p>	<p>ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌអក្ខរកម្ម ប.គ.៧. ដើម្បីលើកកម្ពស់សមត្ថភាពប្រជាជនក្នុងការប្រើប្រាស់ ប.គ.៧.</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការរៀបចំផែនការមេលើកកម្ពស់កម្រិតអក្ខរកម្ម ឧ-ប.គ.៧. ដល់មន្ត្រីរាជការសាធារណៈ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការបង្កើតយន្តការពិនិត្យនិងវាយតម្លៃកម្រិតយល់ដឹងនិងជំនាញប្រើប្រាស់ ឧ-ប.គ.៧. របស់មន្ត្រីរាជការ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាផ្នែក ឧ-ប.គ.៧. ឱ្យមានភាពសម្បូរបែបនិងទាន់សម័យសម្រាប់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាវិទ្យាល័យអនុវិទ្យាល័យនិងស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលជំនាញជំនាញដទៃទៀត</p>	<p>-ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា -ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនជំនាញខាងផ្នែក ឧ-ប.គ.៧. និងអន្តរជំនាញ</p>	<p>-ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការរៀបចំប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សជំនាញ ឧ-ប.គ.៧.</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ -ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការរៀបចំគោលនយោបាយលើកកម្ពស់ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ គ្រូបង្គោល និងអ្នកស្រាវជ្រាវក្នុងវិស័យ ឧ-ប.គ.៧.</p>	<p>-ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា -ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ</p>

			-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលប្រលងយក វិញ្ញាបនបត្រឯកទេសខាងផ្នែក ឧ-ប.គ.ព. តាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា -ក្រសួងការងារនិង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
៦.២) ការពង្រឹងសន្តិសុខនិងការ អភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម ឧ-ប.គ.ព.	ក. ការពង្រឹងសន្តិសុខ ឧ-ប.គ.ព.	ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងខាងផ្នែក សន្តិសុខ ឧ-ប.គ.ព. ដល់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំនិងជំរុញការអនុវត្តសេចក្តី ណែនាំនិងវិធានបច្ចេកទេសផ្សេងៗ ស្តីពីសន្តិសុខ ឧ-ប.គ.ព. ដល់តួអង្គ ពាក់ព័ន្ធ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេសថ្នាក់ ជាតិស្តីពីសន្តិសុខ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការពង្រឹងសមត្ថភាពcamCERT	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការបង្កើតយន្តការភាពជាដៃគូរវាង ស្ថាប័នរដ្ឋនិងឯកជនក្នុងការឆ្លើយតប ចំពោះការគំរាមកំហែងផ្នែកសន្តិសុខ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំបទដ្ឋានបច្ចេកទេសសម្រាប់ ការងារកោសល្យវិថីយឌីជីថល	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងមហាផ្ទៃ -ក្រសួងការពារជាតិ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ

	ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលកោសល្យវិច័យ នីតិវិធី	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងមហាផ្ទៃ -ក្រសួងការពារជាតិ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
	ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលជាតិគ្រប់គ្រង ហេដ្ឋារចនាគន្លឹះសាធារណៈ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ធនាគារជាតិ -ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម -ក្រសួងមហាផ្ទៃ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
	ការកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មនៃហេដ្ឋា- រចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានសំខាន់ៗនិងការ បង្កើតយន្តការការពារ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងមហាផ្ទៃ -ក្រសួងការពារជាតិ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
ខ.ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម ឧ-ប.គ.ព	ការរៀបចំគោលនយោបាយលើកទឹក ចិត្តក្នុងការបង្កើតក្រុមហ៊ុន ប.គ.ព. ខ្នាតតូចនិងមធ្យម និងការផ្តល់ អាជ្ញាប័ណ្ណ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
	ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ អភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការរៀបចំប្រព័ន្ធស្ថិតិនិងទិន្នន័យលើ វិស័យ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការបង្កើតស្តង់ដារជាតិសម្រាប់វិស័យ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
	ការរៀបចំចំណាត់ថ្នាក់ប្រតិបត្តិករ ទូរគមនាគមន៍	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការបង្កើតស្ថានឧស្សាហកម្ម ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍

7

			-ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំផែនការមេសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការបង្កើតមូលនិធិសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ និងនវានុវត្តន៍ក្នុងវិស័យ ឧ-ប.គ.ព.	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការបង្កើតយន្តការសហប្រតិបត្តិការរវាងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដើម្បីចែករំលែកចំណេះដឹង ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាបទពិសោធន៍ ឧត្តមានុវត្តន៍ និងការកសាងសមត្ថភាព	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការរៀបចំការប្រកួតប្រជែងលើឧស្សាហកម្មបច្ចេកវិទ្យាឈានមុខនៅកម្ពុជា	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍បង្ហាញអំពីការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាចុងក្រោយ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
៦.៣) ជំរុញការប្រើប្រាស់ ប.គ.ព.		ការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេស និងយន្តការរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិករួមមួយ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
		ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដើម្បីកំណត់អាទិភាពសូហ្វវែរកម្មវិធីក្នុងក្រសួងស្ថាប័នសាធារណៈ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការរៀបចំផែនការពង្រីកសេវារដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់រយៈពេលខ្លីមធ្យម និងវែង	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
		ការបង្កើតក្រុមការងារមន្ត្រីបង្គោលទទួលបន្ទុកវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍- ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ

ក.ការអភិវឌ្ឍ និងប្រើប្រាស់សូហ្វវែរកម្មវិធីក្នុងក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិក	ការបង្កើតប្រព័ន្ធទិន្នន័យរួមថ្នាក់ជាតិ	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការបង្កើតប្រព័ន្ធដុំមែលរួមសម្រាប់ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌគេហទំព័ររួមក្នុងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការបង្កើតប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអ្នកស្នាក់នៅ	-ក្រសួងមហាផ្ទៃ -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការពង្រីកការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ	-ក្រសួងមុខងារ-សាធារណៈ -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការបង្កើតប្រព័ន្ធបញ្ជូនឯកសាររដ្ឋបាល	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការកែលម្អនិងពង្រីកប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីយានយន្ត	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការកែលម្អប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយជាតិ	-ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
ខ.ការជំរុញពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក	ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងអំពីផលប្រយោជន៍និងហានិភ័យនៃការប្រើប្រាស់ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិកដល់ប្រជាជន	-ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
	ការអភិវឌ្ឍ និងការប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការទូទាត់ប្រាក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក	-ធានាគារជាតិ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
	ការលើកកម្ពស់គុណភាពនិងប្រសិទ្ធភាពប្រព័ន្ធឡូជីស្តិកនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក	-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ

		<p>ការរៀបចំយន្តការប្រមូលពន្ធនិងអាករ ផ្សេងៗលើពាណិជ្ជកម្មអេឡិកត្រូនិក</p>	<p>-ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម -ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	
<p>គ.ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព. សម្រាប់ការពារបរិស្ថាន ការសម្រប នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ</p>	<p>ការរៀបចំនិងអនុវត្តផែនការសកម្មភាព ឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងវិស័យ ឧ-ប.គ.ព.</p>	<p>-ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	
	<p>ការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេស ឧ.គ.ព. រួមសម្រាប់បញ្ជាបកាយលំដឹងអំពី បរិស្ថាននិងការប្រើប្រួលអាកាសធាតុ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យរួម សម្រាប់ផ្ទុកទិន្នន័យសំខាន់ៗក្នុងការ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ការការពារ បរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការរៀបចំប្រព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព. សម្រាប់ គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ កាក សំណល់ និងការប្រើប្រាស់ថាមពល</p>	<p>-ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងបរិស្ថាន -ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>
	<p>ការរៀបចំប្រព័ន្ធ ឧ-ប.គ.ព. សម្រាប់ ត្រៀមខ្លួនឆ្លើយតបទៅនឹងគ្រោះមហន្ត- រាយ គ្រោះធម្មជាតិ និងការផ្តល់សេវា សង្គ្រោះបន្ទាន់</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -គណៈកម្មាធិការជាតិ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្ត- រាយ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -គណៈកម្មាធិការជាតិ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្ត- រាយ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>	<p>-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ -គណៈកម្មាធិការជាតិ គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្ត- រាយ -ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ</p>

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ តារាងស្ថិតិ
តារាងទី១-ទិន្នន័យអ្នកប្រើប្រាស់សេវាទូរគមនាគមន៍

ល.រ	ប្រភេទសេវា						
		ឆ្នាំ២០១០	ឆ្នាំ២០១១	ឆ្នាំ២០១២	ឆ្នាំ២០១៣	ឆ្នាំ២០១៤	ឆ្នាំ២០១៥
១	ទូរស័ព្ទ ចល័ត	១០,៥៣៧,៦២៨	១៥,៦៧៨,៨២៩	១៩,១០៥,១១៥	២០,២៦៤,៥១៤	២០,៤៥១,៩៨២	២០,៨៥០,៥៤៣
២	ទូរស័ព្ទ អចល័ត	៣៥៨,៧៥០	៥៥៩,៣៨១	៥៨៤,៤៧៥	៤២០,៩៤២	៣៦១,០៥៦	២៥៦,៣៨៧
៣	អ៊ិនធឺណិត	៣២០,១៩០	១,៦៨៩,៣៨៩	២,៧០៦,៩២២	៣,៨៦១,៨៤៣	៥,០២៥,៩៤៥	៦,៧៩៥,៩០៨

ប្រភព: ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ (MPTC:TRC) គិតត្រឹមឆ្នាំ២០១៥

តារាងទី២-ចំណាត់ថ្នាក់ទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានក្នុងតំបន់អាស៊ានឆ្នាំ២០១៥

	អត្រានៃការប្រើប្រាស់សេវា ទូរស័ព្ទ	អត្រានៃការប្រើប្រាស់សេវា អ៊ិនធឺណិត
ប្រ៊ុយណេ	១១៩,៨%	៦៨%
កម្ពុជា	១៤៧,៤៩%	៤២,៧២%
ឥណ្ឌូនេស៊ី	១១២%	២៨%
ឡាវ	១០៣%	២១%
ម៉ាឡេស៊ី	១៤៤,៨%	៧៣,៧%
មីយ៉ាន់ម៉ា	៦៧,៩៩%	៤៦,៦៨%
ហ្វីលីពីន	១១៥,១៤%	៤៣,១៤%
សិង្ហបុរី	១៤៨,៩%	៨១%
ថៃ	១៣៩,០១%	៥៨,០៩%
វៀតណាម	១៣៥%	៣៧%

ប្រភព: ការវាយតម្លៃផែនការរបបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានអាស៊ាន២០១៥

តារាងទី៣-ការប្រៀបធៀបចំណាត់ថ្នាក់លើតម្លៃចំណាយសមស្របសម្រាប់ការប្រើប្រាស់សេវាទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យា
គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន(អ៊ិនធឺណិតនិងទូរស័ព្ទ) ក្នុងឆ្នាំ២០១៤

	ចំណាត់ថ្នាក់
កម្ពុជា	១០៥
វៀតណាម	៨
ម៉ាឡេស៊ី	៤៨
ថៃ	៤៧
ឥណ្ឌូនេស៊ី	៣៧
សិង្ហបុរី	៤៦
មីយ៉ាន់ម៉ា	១៤៦
ស្រីលង្ការ	៣៨

ប្រភព: វេទិកាសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក, របាយការណ៍បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានពិភពលោកឆ្នាំ២០១៤

តារាងទី៤-សូហ្វវែរកម្មវិធីដែលជាតម្រូវការអាទិភាពតាមក្រសួង-ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលឆ្នាំ២០១៥

ឈ្មោះក្រសួង-ស្ថាប័ន	សូហ្វវែរកម្មវិធី
ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍	១.ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ (HRMIS) ២.ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងឯកសារ (E-Document) ៣.ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងឯកសារចេញចូល(E-letter) ៤.ប្រព័ន្ធ Billing System សម្រាប់មជ្ឈមណ្ឌល ទិន្នន័យទូរគមនាគមន៍
ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	៥. ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីការងារសហគ្រាស ៦.ប្រព័ន្ធព័ត៌មានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស វិជ្ជាជីវៈ ៧.ប្រព័ន្ធផ្តល់ព័ត៌មានទីតាំងការងារ
ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	៨. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌផ្លូវលំជនបទ

	៩. ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលផ្ទៃក្នុង ១០. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ
ក្រសួងទេសចរណ៍	១១. ប្រព័ន្ធស្ថិតិទេសចរណ៍ ១២. ប្រព័ន្ធផ្តល់ព័ត៌មានពីសេវាកម្មទេសចរណ៍ ១៣. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទេសចរណ៍
ក្រសួងកិច្ចការនារី	១៤. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល (Administration Management System) ១៥. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ (HRMS) ១៦. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន (Information Management System) ១៧. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តគម្រោង
ក្រសួងការពារជាតិ	១៨. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល (e-Administration)
ក្រសួងសុខាភិបាល	១៩. ប្រព័ន្ធកត់ត្រាអេឡិកត្រូនិកនិងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យអ្នកជម្ងឺ ២០. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញប្បទានសុខាភិបាល ២១. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការបណ្តុះបណ្តាលវិស័យសុខាភិបាល ២២. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យបុគ្គលិកសុខាភិបាល ២៣. ប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពសុខាភិបាលជាតិ ២៤. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទាន់ហេតុការណ៍ចម្លងជម្ងឺផ្តាសាយពីសត្វទៅមនុស្ស ២៥. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងជម្ងឺ១០មុខ ករណីឈឺ និងស្លាប់ ២៦. ប្រព័ន្ធសម្រាប់គ្រប់គ្រងព័ត៌មានសុខាភិបាល ២៧. គេហទំព័រក្រសួងសុខាភិបាល

ប្រភព: ការឆ្លើយតបស្តីពីតម្រូវការប្រព័ន្ធសូហ្វវែរកម្មវិធីព័ត៌មានក្រសួង-ស្ថាប័នដែលបានចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំអន្តរក្រសួង នាថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦ នៅក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍។

